

Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2013

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ.....	4
I.1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	4
I.2. AZ ISKOLA LÉTREHOZÁSÁNAK RÖVID BEMUTATÁSA.....	4
I.3. AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA.....	5
AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	7
II.1. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	7
II.2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	15
II.2.1. Családi életre nevelés.....	16
II.2.2. Pályaorientáció	16
II.2.3. Tanulás tanítása	17
II.3. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS.....	18
II.3.1. A teljes körű egészségfejlesztés célja	18
II.3.2. Az iskola-egészségügyi szolgálat	18
II.3.3. Az egészségvédelem tanórai lehetőségei	19
II.3.4. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása	20
II.4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS	22
II.4.1. A közösségfejlesztés célja, szinterei, időszakai	22
II.4.2. A közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink.....	23
II.4.3. Közösségek	24
II.4.4. A tanórán kívüli közösségfejlesztés szinterei	25
II.4.5. Szent Erzsébet Szeretetszolgálat.....	25
II.4.6. Az önkormányzás képességének kialakítása.....	26
II.4.7. Alkalmazottak közösségei	26
II.4.8. Szülői szervezetek	27
II.5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	27
II.5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	27
II.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	28
II.6. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE .	30
II.7. A TEHETSÉGGONDOZÁS LEHETŐSÉGEI AZ ISKOLAI KÖNYVTÁRBAN.....	32
II.8. A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGÁNAK GYAKORLÁSA AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN.....	33
II.9. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	33
II.9.1. A diákok közösségét érintő együttműködési formák	34
II.9.2. A szülők közösségét érintő együttműködés formái	34
II.9.3. A szülők, családok és a pedagógusok, nevelőtestület együttműködésére kialakított fórumok	35
II.9.4. Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás formái	36
II.10. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI, SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA KÖVETELMÉNYEI.....	36
II.10.1. A tanulmányok alatti vizsgák típusai.....	36
II.10.2. Vizsgaidőszakok	37
II.10.3. Osztályozóvizsga	37
II.10.4. Különbözeti vizsga	38
II.10.5. Javítóvizsga.....	38
II.10.6. Pótlóvizsga.....	38
II.10.7. Érettségi vizsga.....	38
II.10.8. A szóbeli felvételi beszélgetés követelményei.....	38
II.11. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI.....	39
II.11.1. A felvétel szabályai.....	39

II.11.2. A felvételi eljárás tartalma és az értékelés szempontjai.....	39
II.11.3. Az átvétel szabályai	40
AZ ISKOLA HELYI TANTERVE.....	42
III.1. A HELYI TANTERV ÓRASZÁMAI.....	42
III.1.1. A választott kerettanterv megnevezése – nyolc évfolyamos képzés.....	42
III.1.2. A választott kerettanterv feletti óraszámok – nyolc évfolyamos képzés	43
III.1.3. A választott kerettanterv megnevezése – négy évfolyamos képzés.....	44
III.1.4. A választott kerettanterv feletti óraszámok – négy évfolyamos képzés	45
III.1.5. A választott kerettanterv feletti óraszámok – négy évfolyamos képzés	46
III.1.6. A választott kerettanterv típusa	47
III.1.7. A helyi tanterv bevezetésének ütemezése.....	47
III.2. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	47
III.3. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA	49
III.3.1. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	49
III.3.2. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	49
III.3.3. A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	49
III.4. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	50
III.5. A KÖNNYÍTETT ÉS A GYÓGYTESTNEVELÉS SZERVEZÉSÉNEK, A TANULÓK KÖNNYÍTETT VAGY GYÓGYTESTNEVELÉSI ÓRÁRA TÖRTÉNŐ BEOSZTÁSÁNAK RENDJE.....	51
III.6. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK SZABÁLYAI	52
III.6.1. Emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozások.....	52
III.6.2. A középszintű érettségi témakörei.....	53
III.6.3. Tanórán kívüli foglalkozások	53
III.7. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT FELADATOK MEGHATÁROZÁSA, A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI.....	54
III.7.1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	54
III.7.2. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	56
III.7.3. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítési formái.....	57
III.7.4. Jutalmazás és büntetés	58
III.8. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	60
III.9. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	61
III.10. JELENTKEZÉS A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAKRA	61
III.11. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	62
III.12. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA	63
III.12.1. Környezeti nevelési programunk célkitűzései	64
III.12.2. A környezeti nevelés színterei iskolánkban.....	64
III.12.3. Konkrét környezetnevelési célok.....	65
III.12.4. Taneszközök	66
III.13. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	66
III.13.1. Ifjúságvédelmi feladatok	66
III.13.2. Szociális gondokkal küzdő gyermekek	67
III.13.3. Családi gondokkal küzdő gyermekek.....	67
III.13.4. Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek	67

BEVEZETŐ

I.1. Jogsabályi háttér

A nevelő és oktató munka gimnáziumunkban a pedagógiai program szerint folyik, melynek tartalmát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló, valamint a 22/2013 (III.22) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról, továbbá az 51/2012. (XII.21.) a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló EMMI rendelet határozza meg. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat véleményezi, a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai program nyilvánosságát az iskola honlapján valamint könyvtári hozzáféréssel biztosítjuk.

I.2. Az iskola létrehozásának rövid bemutatása

*„Mi itt állunk, mi itt várunk, mi itt maradunk”
(Brisits Frigyes - 1948. május)*

A ciszterci szerzetesrend 1912-ben kezdte nevelő-oktató munkáját Dél-Budán azzal, hogy megszervezte a Szent Imre Gimnáziumot (SZIG), és működéséhez méltó feltételeket biztosított az 1929-ben elkészült iskolaépület létrehozásával és felszerelésével. A kiváló eredményeivel kitűnő iskolát 1948-ban államosították, és az épületben megkezdte működését a József Attila Gimnázium (JAG). A szerzetesrend feloszlása miatt kénytelen volt felhagyni oktató-nevelő tevékenységével. A rendszerváltás kínálta lehetőséggel élve a ciszterciek visszaigényelték egykori iskolájukat azzal a szándékkal, hogy részt vegyenek a magyar egyház, társadalom és közélet újjáépítésében. Budapest XI. kerületi Önkormányzata 1996-ban határozatot hozott az iskolának a szerzetesrend tulajdonába és kezelésébe történő visszaadásáról.

A Zirci Ciszterci Apátság az iskolaépületben 1997-ben indította újra iskoláját, amit segített az a körülmény, hogy a korábbi években (1992 óta) a JAG-ban lehetőség nyílt ciszterci beiskolázású osztályok indítására, amelyek azután átkerültek a szerzetesrendi iskolához.

A szerzetesrend illetékesei úgy vélték, feltétlenül indokolt nyolc évfolyamos gimnáziumi képzés megszervezése is a budai iskolában. A hagyományok mellett pedagógiai szakvélemények, hazai és külföldi tapasztalatok is erősítették ezt a vélekedést. A szerzetesrend székesfehérvári gimnáziumának nyolc évfolyamos tagozata ekkor már igen jó eredménnyel működött. A Magyarországról az USA-ba emigrált szerzetes tanárok által – Dallasban (Texas), hagyományos minták szerint – beindított nyolc

évfolyamos fiúgimnázium pedig kitűnő színvonalat igazolt. Mindennek megfelelően a Zirci Ciszterci Apátság az 1998/1999-es tanévtől kezdődően nyolc évfolyamos gimnáziumi képzés beindítását kezdeményezte a négy évfolyamos struktúra megőrzésével (évfolyamonként egy osztállyal).

Az iskolában tanuló diákok létszáma a rendszer teljes kibontakozásával 900 fő körül állandósult.

I.3. Az iskola küldetésnyilatkozata

*A katolikus iskola nevelési tervének Krisztus az alapja.
Feladata, hogy szintézist teremtsen egyfelől a műveltség és a hit, másfelől a hit és az élet pólusai közt. (A katolikus iskola – A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977)*

A Szent Imre Gimnázium beindításával a Ciszterci Rend újra hozzálátott – több évszázados tradíciókra támaszkodva – korszerű iskolateremtő munkájához. A régi-új szerzetesrendi iskola küldetésének fókuszában a klasszikus és keresztény alapú európaiság és a valláserkölcsei fundamentumon nyugvó humanitás és közösségi elkötelezettség áll. Természetesen a nevelőtestület mindezt összehangolja a jelenkor adottságaival és követelményeivel.

A gimnázium tanári közössége a segítőkkel és a partnerekkel közösen munkálkodik azon, hogy az iskolából újjá bocsátott fiatalok sokrétű és gazdag tudással, szilárd és az emberség próbáit kiállni képes erkölcsiséggel felvértezve lépjenek ki az iskola kapuján tanulmányaik befejeztével. Feladatuk, hogy új nemzedékként fel tudják építeni azt a remélt új világot, amelynek lényege és üzenete „a szeretet civilizációja”.

A ciszterci pedagógiát alapvetően jellemzi, hogy az oktatás mellett kiemelt hangsúlyt helyez a nevelésre. A felnövekvő ifjúságot személyes odafigyeléssel és közösségeik alakításával kíséri önnevelő törekvésében, amely keresztény valláserkölcsei alapon történik, a ciszterci lelkiség sajátos hagyományainak és adottságainak figyelembevételével. Várja és elvárja, hogy amit az iskolába beiratkozott fiatal és az őt beírató szülei önként vállalnak, azt az iskola nevelőivel együttműködve bontakoztassák ki. Ez egyrészt magas tanulmányi követelményeket jelent, hiszen a diákok érettségi után felsőoktatási intézményben kívánják folytatni felkészülésüket az értelmiségi pályára. Másrészt erkölcsi téren becsületes humanitást, elkötelezetten krisztusi életre törekvést várunk el.

Ezek megvalósításában segít a ciszterci lelkiség, amely arra törekszik, hogy az ember Isten ügyének semmit elébe ne helyezzen, hogy családi közösséget teremtsen, és hogy kinek-kinek sajátos adottságait megbecsülje. Mindez egyrészt az igazságok elfogadására nyitott magatartást, önfegyelmet és derűt, személyes odaadást és szolidaritást, egymás munkájának megbecsülését jelenti. Másrészt elvárja, hogy a résztvevő elfogadja és igénybe vegye azokat a lehetőségeket, amelyek erőt adnak Krisztus követéséhez. Ezek az eszközök az előre kitűzött lelki napok, havi iskolai közös szentmisék, heti osztálymisék, szentségekhez járulás, az egyes osztályok imádságos, önképző és egymást támogató

belső rendje. Ilyen továbbá még az egyházi és kulturális rendezvényeken való részvétel, kirándulások, karitatív szolgálatok, etc.

Az iskola területi korlátozások nélkül mindazoknak ajánlja programját, akik az előzőekben vázolt elképzelések és követelmények mentén haladva kívánják folytatni középiskolai tanulmányaikat. Elsősorban abból a térségből várja a jelentkezéseket, ahonnan viszonylag könnyen megközelíthető, tehát a főváros (főleg a budai kerületek) egész területéről, illetve a megfelelő közlekedési lehetőségekkel rendelkező agglomerációs településekről.

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

II.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Tevékenységünk fókuszában a keresztény erkölcsi és szellemi nevelés áll abból a célból, hogy diákjainkat katolikus hitelvek szerinti életvitel kialakítására és folytatására segítsük. A Szentszék által elfogadott Egyházi Törvénykönyv pontosan megfogalmazza az elvárásokat: *„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tenniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803. 1. 2. §)*

Nevelőközösségünk elfogadja és meghatározónak tartja a perszonalitás, szolidaritás és szubszidiaritás, valamint az ökológikus hozzáállás elvét.

A perszonalitás az Isten képmására teremtett ember személyességét, méltóságát és örök életre hívottságát fejezi ki, vagyis a közösség tagjai vállalják, hogy egymáshoz és a diákokhoz ennek a ténynek mélységes tudatában viszonyulnak.

Az előzőekből szervesen következik a szolidaritás érvényesülése: az együttműködésre, a munkamegosztásra, a közösség dolgaiban való tájékozódásra, a „jelenlétre és részvételre” való törekvés, a másokra irányuló odafigyelés és segítő szándék.

A szubszidiaritás azt a követelményt állítja, hogy a maga felelősségi körében mindenki törekedjen a teljességre (alaposagra, pontosságra, megbízhatóságra), és legyen kezdeményező, találékony, munkában kitartó. Akkor kérje mások (pl. vezetői) segítségét, ha már minden lehetőséget kihasznál, kipróbált, de a megoldandó feladatok szélesebb összefogást igényelnek. Mindez a felsőbb szervezeti szintek folyamatos odafigyelését és segítőkészségét feltételezi, mivel minden rendszer hatékony működésének-működtetésének előfeltétele a bizalom.

Az ökológikus szemlélet állandóan arra figyelmeztet, hogy minden döntésünknek legtöbbször az Isten által számunkra teremtett világ rendjére is ható következményei vannak. Felelősségünk tehát óriási abban a tekintetben is, hogy Isten „partnerévé” kell válnunk teremő és megváltó munkájában. Vigyáznunk kell a ránk bízott világra, fel kell ismerni, meg kell érteni a Teremő szándékát, és hozzá képest kell cselekedeteinket tervezni és bonyolítani.

A pedagógiai programban kitűzött nevelési cél és eléréséért végzett nevelő munka a tanulók személyiségének egészét érinti, hiszen csak a teljes ember formálásával valósíthatjuk meg vállalásainkat. A katolikus iskolában a nevelés és az oktatás szoros egységben van. A Katolikus Nevelés Kongregációja által kiadott, a Katolikus Nevelés című dokumentum is hangsúlyozza: *„Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert.” (Kat. Isk. 29.)*

Gimnáziumunk 1997-es újraindítói az intézmény alapidokumentumaiban egy nevelőiskola alapvetését fogalmazták meg. Örömmel tapasztaltuk, hogy az új Köznevelési Törvény felismerte az oktatás mellett - és nem annak alárendelve - a nevelés fontosságát. Semmiképpen nem jelenti ez a tanulmányi, oktatási szempontok háttérbe szorítását. A fent hivatkozott törvénykönyv is kiemeli: „*A katolikus iskolák igazgatói a helyi ordinárius felügyelete alatt gondoskodjanak arról, hogy az oktatás ezekben az iskolákban tudományos szempontból legalább olyan szinten álljon, mint az illető vidék többi iskolájában.*” (CIC 806. 2. §)

Nevelésünkben arra törekszünk, hogy az evangéliumi elvek belső motivációvá váljanak, inspirálják a nevelési módszert, meghatározzák a végső célokat. Megpróbáljuk az ember és világa, történelme keresztény szemléletét átadni, valamint nyitottá tenni a tanulókat a hit világára, hogy így elősegítsük az élet, a kultúra és a hit szintézisét.

„*Az iskola épp azzal válik katolikusá, hogy - bár más-más fokon - az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.*” (Kat. Isk. 34.)
Ezért nagy hangsúlyt helyezünk a hitoktatásra. Arra törekszünk, hogy a mai fiatalok nyelvén, számukra érthetően közvetítsük az evangélium üzenetét. A kor kérdéseire keressük - a fiatalokkal együtt - az evangéliumi választ és annak megvalósítási lehetőségeit. Emiatt kiemelt szerepe van a nevelésben a dialógusnak, és közösségek életre hívásának. Törekednünk kell diákjainkat a személyes istenkapcsolat irányába vezetni, mert anélkül a megtanult hitigazságok nem nyernek teljes értelmet. A felekezeti státútum is hangsúlyozza, hogy a hittan „*alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásáról, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye.*” (Kat. Isk. 50)

„*Hallgasd fiam, a mester tanítását, és hajlítsd hozzá szíved figyelmesen, fogadd a jóságos Atya intéseit készségesen, és tettekkéld teljesíts.*” (Szent Benedek: Regula, Prológus)

A ciszterci iskola rendjében a tanár feladata, hogy neveljen, tanítson, a tanítványé, hogy készségesen, nyitott szívvel fogadja a tanítást. A tanításnak hitelesnek kell lennie, és nem maradhat meg a közlés szintjén: tanítványainkat arra ösztönözzük, és abban segítjük, hogy tanításunkat konkrét tettekre váltsák.

„*A fiatalabbak az idősebbeket tiszteljék, az idősebbek a fiatalabbakat szeressék.*” (Szent Benedek: Regula, 63. fejezet).

Ez tantestületünk természetes közege, nevelésünk alapja. A ciszterci tanár úgy megy be az osztályba tanítani, hogy nemcsak elfogadni, de szeretni is tudja a gyerekeket. Másfelől az iránta való tiszteletet elvárja, kiérdemli és megőrzi.

„*Sok-sok fáradsággal és nehézségek legyőzése árán – melyet mindenkinek vállalnia kell, aki Krisztusnak szenteli életét – elérték céljukat.*” (Exordium Cistercii, 1. fejezet. Szent Róberttől és 21

társáról)

Jól tudjuk, hogy nevelő-oktató munkánk nem könnyű, sok fáradsággal és gyakran rendkívüli nehézségekkel jár. Ezt nem lehet kispórolni hivatásunkból. A ciszterci pedagógus nem választja pusztán kényelemből az olcsó és könnyű utakat. Ha nem tudjuk felvállalni a nehézségeket, a konfliktus-helyzeteket, nevelői munkánk látszólagos eredménytelenségét vagy kilátástalanságát, és feladjuk célunkat; hiteltelenné válunk. Ellenben, ha van erőnk, Isten erejéből és egymás segítő szeretetéből merítve mindig újrakezdeni, máris a legtöbbet tettük célunk elérése érdekében, és példánkkal a leghatékonyabban neveltünk. A ciszterci pedagógus minden szemrehányás, rágalom, gyalázkodás ellenére kitart a vállalt rend, munkatársai és tanítványai szeretetében. Nem ül fel híreszteléseknek és pletykáknak, és különösen nem lesz szócsöve hangzatos megszólásoknak, amelyek tanártársai vagy diákjai ellen irányulnak, sőt inkább készséggel veszi védelmébe, akit bántanak.

„Ő is lelkes híve volt a Regulának és a helynek.” (Exordium Parvum, 17. fejezet Harding Szent Istvánról)

Amint a szerzetesek apátságukhoz, úgy ragaszkodik a ciszterci pedagógus az iskolához. Ez nem csak az épületet jelenti (természetes, hogy diákjainkkal együtt vigyázunk szépségére, tisztaságára), hanem a helyhez kötődő hagyományok, szokások, jellegzetességek, szép emlékek tiszteletben tartását és ápolását is.

„Cselekedeteinkben semmi egyenetlenség ne legyen, hanem egy szeretetben, egy Regula alatt, hasonló szokások szerint éljünk.” (Harding Szent István: Charta Caritatis, 3. fejezet).

Ciszterci nevelésünk kulcsa és hitele az egység és a közösség. Iskolánkban nem tanár, hanem tanári közösség nevel. Közösségként lépünk a gyerekek elé, ugyanazt a fegyelmi rendet követjük és alkalmazzuk, egymásért kiállunk, egymásról rossz szót nem mondunk, egymáshoz hasonlóan, egyeztetve, segítséget nyújtva („hasonló szokások szerint”) vezetjük osztályainkat. Nem egyszerű munkaközösségek vagyunk, hanem családias, otthon teremtő szeretetközösség. Szívesen vállaljuk egymást, örömmel segítünk, készségesen helyettesítünk.

„Lángolni és világítani” (Szent Bernát)

A lángolás egy őskeresztény ima szavaival fogalmazva: „Lelkesíteni és lelkesedni”. A besavanyodott, kelletlen, folyton morgoló tanártípus rossz reklám. A ciszterci pedagógus lángoló-lelkesedő, hevülő és hevíteni képes alkat. Lelkesedésével melegít: otthon, jó hangulatot teremt. Lelkesedése által világít: utat mutat a rábízottaknak.

„A szeretet különleges iskolája” (Saint-Thierry Vilmos: Aranylevél)

A szeretet tanulható, tanítható. Tanítványainkat elsősorban erre a „tudományra oktadjuk”, mindenek előtt azzal, hogy a tanári közösségben előttük éljük meg.

„Aki barátságban marad, Istenben marad, és Isten őbenne.” (Rievaulx-i Szent Elréd: A lelki barátság)

Kapcsolatunk egymással és tanítványainkkal nem merülhet ki a formalitásokban. Melegség, fény, barátság, családiasság azt jelenti: törődnek velünk, velem. Nem csak úgy, hogy elkönyvelik: erre a feladatra én vagyok alkalmas, a másakra ő. Talán úgy, hogy néha megkérdezzük egymástól: „Hogy vagy?; Hogy vagytok otthon?” – s tényleg kíváncsiak vagyunk rá. Ha meg merjük mondani, hogy valami rosszul megy, bajban vagyunk, hogy valami bánt... Ha boldogan elmesélhetjük egymásnak, minek is örülünk. Egyszóval: ha érezzük, hogy személyre szólóan is fontos vagyok azoknak, akikkel együtt, egy célért dolgozom. A jó szó, az odafigyelés sokszorosan megtérül.

A Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka alapvető célja diákjaink felkészítése az érettségi vizsgára és az azt követő felsőfokú tanulmányok megkezdésére. Magas tanulmányi követelmények elé állítjuk növendékeinket. A gimnázium nevelőtestületének alapelve olyan fiatalok nevelése, akik a napi következetes tanulás mellett tudatosan figyelmet fordítanak az adott időszakban kitűzhető eredmények (osztályzatok, előre hozott érettségi vizsga, nyelvvizsga, stb.) elérésére, szisztematikus és tervezett megvalósítására. Általános irányelvünk folyamatosan figyelemmel kísérni törekvéseik, céljaik megvalósulását, azok ütemét; amennyiben elmaradás mutatkozik a kívánatos haladástól, egyéni és szülői konzultációval segíteni tanítványaink megfelelő fejlődését.

Olyan diákok nevelését tűzzük ki célul, akik a magas szintű tanulmányi eredményesség mellett kialakítják a maguk jól működő osztályközösségét, jól beilleszkednek az iskola közösségébe, részt vesznek az iskola hagyományrendszerének ápolásában. Kívánatosnak tartjuk, hogy az eredményes tanulás mellett minél több diákunk aktívan sportoljon iskolánk tömegsport foglalkozásain, a gimnázium sportegyesületének szakosztályaiban vagy külső egyesületekben, ez úton is elsajátítva a kitartást, a küzdőképességet, a csapatszellemet, a másikért való tenni tudás képességét. Ugyanezen okokból fontosnak tartjuk tanítványaink rendszeres és folyamatos felkészítését a szaktárgyi versenyekre, az elért eredmények elismerését és a diákok további fejlődésének biztosítását. Ennek érdekében a helyi tantervben meghatározott követelményrendszer szerint végezzük napi oktatómunkánkat, nevelési tevékenységünket e cél elérése érdekében formáljuk.

Ehhez a felelős hivatáshoz elengedhetetlen tanáraink példaadó szakmai felkészültsége, a pedagógiai munkára való rátermettsége, saját maguk és tanítványaik iránti igényessége. Azonban tekintettel iskolánk ciszterci mivoltára, pedagógusaink lényét, magatartását, gondolatvilágát Jézus evangéliumi szellemiségének kell áthatnia. Csak így válhat értékké a krisztusi nevelés, tanítás. Amint a Mester az apostolokra tanító feladatot is bízott, úgy a tanárok is apostoli küldetést látnak el, evangelizálnak „*ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.*” (Kat. Isk. 45.) Éppen ezért elengedhetetlen, hogy a tanári karban minél több hitvalló pedagógusunk legyen. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársait szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük. Hiszen „*a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása*

nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.” (Kat. Isk. 78.)

A célokat csak személyes példaadással, imával és türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a gyermekek életkorára. A magot elhintjük a diákok lelkében, de a növekedés az emberi szabad akarat és Isten kegyelmének függvénye. A pedagógus nyitott kell legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a kultúra szépségeinek feltárása, megismerése, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához, amely nagy önfegyelmet és önismeretet igényel. Az intézmény a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezletet és lelki programokat, zárándokutakat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel, magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat. A nem hívő pedagógusokat is a diákok szeretetéből fakadó humánus kell vezérelje.

A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. A tanári közösségünk által vállalt nevelő munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, ami értéktelen, ami az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt, ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az embernek. Mindezt úgy kell tegye, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.

A tanár élete összhangban kell álljon az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollégák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban kell legyenek, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

A XIX. század nagy formátumú egyházi nevelője, Don Bosco alapelve szerint a bizalom az egész nevelés alapja. Tekintélye nem a büntetéstől való félelemre, hanem a szeretetre épült. *„Szeretet nélkül nincs bizalom, bizalom nélkül nincs nevelés”*. Ennek legfontosabb eleme a „közösségi környezet” kialakítása. Ilyenek: bizalomra építő kapcsolat, családiasság-otthonosság légköre, integratív és támogatást nyújtó nevelés, diákcsoportok segítése és bevonása az iskola életébe. Kiemelten fontos az is, hogy az iskola „nevelői környezetet” biztosítson. Ez jelenti a tantermek és közösségi helyiségek gondos kialakítását, harmonikus dekorálását; a mosdók, étkező és más helyiségek rendezettségét.

Az iskolai nevelés elsősorban a tanítás és tanulás folyamatában valósul meg, melynek során a tanítvány teljes személyiségében gyarapodik, és a nevelő személyisége is teljesebbé válik, folyamatosan kiteljesedik. A nevelő magatartása, erkölcsisége minta a gyermek előtt, ami hangsúlyozza a pedagógus felelősségét. A tanulókat arra kell felkészíteni, hogy diplomájuk megszerzése után is képesek legyenek további ismeretek megszerzésére, s hogy a közéletben való hozzáértő részvételükre számít a társadalom. Törekedni kell tehát az önálló tanulás készségének kifejlesztésére, a tanulók nyitottságának, tanulási kedvének kibontakoztatására és megőrzésére. A tanítás és tanulás ezért elsősorban az önálló és a társas cselekvésekben szerzett közvetlen tapasztalatokra épüljön. Önkéntes feladatvállaláson alapuló, egyéni és kisebb csoportokban végzett közös feladatokkal, önálló megfigyelést, adat- és információgyűjtést, elemző munkát, véleményalkotást, vélemények ütköztetését, teendők közös megbeszélését, az eredmények egyéni és közös értékelését igénylő feladatokkal kívánatos nevelni az ifjúságot önállóságra, az együttműködésben nyitottságra, szervezethez. Így készülhetnek fel az iskolában tanult ismeretek megszerzésén túl az egész életen át tartó tanulásra, művelődésre.

A nevelés-oktatás tudatosan megtervezett és szervezett tevékenység, melynek során a fiatalok személyiségének kiművelésére törekszünk, vagyis szükségesnek tartjuk, hogy átéljék emberi méltóságukat és szabadságuk következményeként felelősségüket. Döntő jelentőségű ezért a motiválás. Folytonos fejlesztés révén az indítékoknak egyre személyesebbnek, egyre bensőségebbnek kell lenniük. Ki kell alakítani a kötelességek és jogok harmonikus egyensúlyát.

Nevelési tervünkben fontos helyet tölt be a társadalmi életre való felkészítés. Figyelembe kívánjuk venni az eltérő képességű, tapasztalatú, érdeklődésű, egészségű, családi és társadalmi háttérű fiatalok sokféleségét, sokszínű természetét, érzékenységét. Nem csupán egyéniségük, jellemük fejlesztésére, önállóságuk, felelősségtudatuk és függetlenségük megélésére nevelünk, hanem a különbözőségük megértésére is. Ennek eredménye biztosíthatja, hogy a fiatalok saját együttélési és együttműködési gyakorlatában (menet közben) érvényesüljön az esélyek kiegyensúlyozására, a kölcsönös kiegészítésre irányuló szándék. A tanuló az iskolában éli meg először a társadalom érdektagsági, függőségi és hatalmi viszonyait, saját jogait és lehetőségeit sorsa és a közélet formálásában. Erre figyelve kell közvetíteni a vele szemben támasztott követelményeket, azt, ahogyan megszervezzük és értékeljük munkáját, s a módszereket, amelyekkel elősegítjük érvényesülését, boldogulását, de a mások javára szolgáló együttműködését is.

Különös hangsúlyt kap ebbéli törekvéseinkben a beilleszkedési, esetleg magatartási nehézségekkel küszködő tanulók problémáinak megoldása. Számítunk arra, hogy természetes közösségeink megfelelő módon képesek az ilyen nehézségekkel küszködő fiatalok integrálására. Az osztályfőnökök felelőssége az ilyen helyzetek kezelésének megszervezése, de ehhez segítséget kapnak az iskola nevelő munkáját segítő pszichológustól, aki az osztályfőnöki kollégiummal és az iskolavezetéssel közösen jár el a személyre szóló megoldás kidolgozásában.

Súlyt helyezünk a hazaszeretetre nevelésre, s emellett – az európai gyakorlatnak megfelelően – a környező népekkel való megértő együttműködésre. Minden lehetséges eszközt és alkalmat felhasználva kell elősegíteni azoknak a közösségi összetartó erőknél a növekedését, amelyek erősítik a növendékek kötődését a nemzethez, erősítik a nemzethez tartozásban manifesztálódó azonosságtudatot. Nemzetünk sorsáért felelősséget érző, tenni akaró és tudó állampolgárokat szeretnénk nevelni, akik értik és megbecsülik a velünk együtt élő szomszédos és távolabbi népeket és kultúrájukat, és értékelik az alkotó és termékeny kulturális kölcsönhatások lehetőségét. A hazaszeretetre nevelés eminens eszköze a magyar nyelv, a magyar történelem, földrajz, irodalom, ének-zene, művelődéstörténet tanítása, a nemzeti és állami ünnepek méltó megünneplése, a nemzeti szimbólumok által közvetített tartalmak és a kiváló elődök példájának megismertetése.

Tudatosítani kell azt is, hogy történelmi okok miatt határainkon kívül sok magyar él, akik magyarnak érzik és vallják magukat, történelmük a magyar történelem része, és hogy sajátos felelősségünk van értük. A hazaszeretetre neveléshez hozzátartozik a múlt reális értékelése és megbecsülése, tanulságainak és üzeneteinek számontartása.

A különböző társas kapcsolatok között az erkölcsi nevelés szempontjából legfontosabb a család. A családi életre az iskolának is nevelnie kell: fel kell készítenie a felelősségteljes döntés képességére, amely a párválasztáshoz, a házassághoz, a szülői feladat vállalásához szükséges. A nemek közötti különbség tudatosítása, tisztelete, a férfi és nő – kinek-kinek sajátos hivatottságában is kifejeződő - egyenjogúságának elfogadása mellett fontos nevelési feladat a szülői szerepek és a családi munkamegosztásban betöltött szerepek tudatosítása, a család emberformáló jelentőségének megfelelő kezelése. Fontos a vonzó családmodellek bemutatása, az egymás segítségének, kölcsönös szeretetének pozitív példáknak előtérbe állítása. Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy a hűség óriási érték, és az ezért hozott áldozatvállalásnak értelme van. A téma jelentőségéhez illő komolysággal kell beszélni a szerelemről és párválasztásról. Megfelelő felkészítéssel és őszinteséggel segíteni lehet a serdülőkor szexuális kihívásaival küzdő fiataloknak. A felvilágosítás biológiai és egészségügyi aspektusai mellett legalább hasonló fontosságú az érzelmi tartalmaknak és következményeknek, illetve az erkölcsi felelősség elemeinek bemutatása, amelynek során fel kell hívni a figyelmet az élet védelmének minden más szempontot megelőző fontosságára.

A testi nevelés célja az egészséges testi és lelki fejlődés, a rendszeres mozgás iránti igény felkeltése és kielégítése, a fizikai, értelmi és akaratú tulajdonságok – ügyesség, gyorsaság, mozgáskészség, állóképesség, önfegyelem, cselekvésbiztonság – fejlesztése. Ennek során differenciált terhelésre kell törekedni. A mozgásélmény öröme és az egyénhez mért követelményszintek ösztönzik a tanulókat képességeik és akaratuk fejlesztésére. Az egyéni adottságokhoz mért követelményszintek megállapítása segíti az önismeret kialakítását és a másik ember tiszteletét.

Az akaraterő, az állóképesség, az edzettség kifejlesztése mind a jellemépítés, jellemformálás, mind a továbbtanulás és a felnőttkori teljesítőképeség szempontjából rendkívül fontos. Biztosítani kell, hogy az ifjúság felszabadultan, de a szabályok betartásával tanuljon meg játszani és versenyezni. Tanulják meg a vereséget elviselni, és a győzelem öröme mellett képesek legyenek mások sikerét is jó szívvel elismerni és értékelni. A sportversenyek becsületes helyállásra és tiszta küzdelemre ösztönözzenek. Az iskola színeiben indulók érezzék kötelességüknek a lehető legjobb eredmény elérését, legyenek tudatában, hogy közösséget képviselnek. Teljesítményükre figyeljen oda az egész iskola. A tanórákon kívüli sportolási lehetőségek biztosításával az iskolának elő kell segítenie, hogy a rendszeres mozgás és testedzés a tanulóknak elemi igény maradjon tanulmányaik befejezése után is. A sportolásra, a szabadidő értelmes eltöltésére kiváló lehetőséget nyújt a tucatnyi nyári és téli tábor, ahol hegyekben, kerékpáron, kenukban, sílécen, stb. megélhető és fejleszthető a csapatszellem, az egymásra utaltság és a természet szeretete.

Az ember és környezete egységes rendszert alkot. Létérdek, hogy a tanulók valós képet kapjanak a természet és általában a környezet megóvásának emberi, társadalmi és technikai feltételeiről. Tanítani lehet és kell az ifjúságot a természetes és épített környezettel való tudatos és harmonikus együttélésre, környezetbarát életvitelre. Fontos, hogy megismerjék a legfőbb környezeti problémákat és elsajátítsák a problémák megértéséhez és kezeléséhez szükséges társadalmi és tudományos ismereteket. A rendszerszerű környezetgazdálkodási szemlélet kialakítása alapvető fontosságú, amit az iskola saját környezeti kultúrájának ápolásával modellez.

Fontosnak tartjuk az ősszel és tavasszal megrendezésre kerülő papírgyűjtést, melynek bevételét környezetünk szebbé, rendezettebbé tételére, közösségi programok támogatására fordítjuk. Igyekszünk folyamatossá tenni a szelektív hulladékfeldolgozást elem-, papírgyűjtő konténerek folyamatos használatával. A környezeti nevelés fontos részét képezi a hatodik osztályosok tanév elején megszervezendő egy hetes erdei iskolája is, melynek biztosítania kell a természetismeretből elsajátított ismeretek konkrét vizsgálatokkal, megfigyelésekkel való kiegészítését és a környezettudatos szemlélet fejlesztését.

Az esztétikai érzékenység és nyitottság, a szépség iránti fogékonyság kialakítása az emberi teljességhez jelentősen hozzájárul. A korszerű esztétikai nevelésben a művészi élmények és az irodalmi művek, műalkotások elemzése mellett egyre nagyobb súllyal szerepel a hétköznapi esztétikumának tudatosítása a természet, a mesterséges környezet, a társas érintkezés és a nyelvhasználat formakultúrájának felismertetése. Emellett elsősorban fontosságú a maradandó élményt nyújtó alkotótevékenység, amit jól egészíthet ki az ízlésnevelésben és tudatos ítéletalkotásban nélkülözhetetlen kritikai, elemző munka. Az esztétikai fogékonyságra való nevelés nem csak az e tekintetben kitüntetett helyet elfoglaló irodalom, zene és művészeti tantárgyak oktatóinak feladata. Az arányosságra, a formák és a megjelenítés harmóniájára törekvésnek a működés minden területén érvényesülnie kell.

II.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának mint másodlagos szocializációs színtérnek a személyiségformálásban komoly betöltendő feladatköre, szerepe van.

A nevelés és oktatás tudatosan megtervezett tevékenység, melynek célja, hogy a diákok személyisége helyes irányba fejlődjön, alakuljon. A személyiség kibontakoztatása, fejlesztése a fiatalok társadalmi életre történő felkészítését szolgálja. A nevelő előtt mindig ott lebeg egy személyiségideál, amelyet igyekeznek mind jobban megközelíteni diákjával a nevelés során. Természetesen ez az ideál diákonként más és más. Minden gyermekben más értéket lehet felfedezni, mást kell kibontakoztatni. Így az általános emberi értékeken túl mindig szem előtt kell tartani a csak arra a gyermekekre, fiatalra jellemző értékeket is. E munka folyamán a belső értékek és korlátok felismerésével nő a gyermek önismerete, amely elősegíti önmaga helyes megítélését és közösségben való elhelyezését.

Az Istenről szóló tanítás átadása minden hívő ember és egyházi intézmény feladata. A katolikus iskolának kiemelt küldetése, hogy elősegítse a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását, vagy éppen a papi vagy szerzetesi hivatás felismerését. Fontos feladatunk vonzóvá tenni a keresztény értékrend alapvető elemeit, hogy az anyagi világ kihívásai helyett minden esetben ezt válasszák.

Ennek a feladatunknak a nyolc vagy négy esztendőn átívelő hitoktatás, szentmisék, lelkigyakorlatok, lelki napok, imaalkalmak, egyházi ünnepek révén igyekszünk megfelelni. Az erkölcsi nevelést lehetetlen leválasztani a hitbeli nevelésről. Fontos, hogy tanáraink életpéldája, az osztályfőnöki munka folyamatosan összhangban legyen a lelkipásztori és hittanári tevékenységgel, amelyet a spirituális vezető irányít. Ezen a téren feltétlenül számítunk a szülői ház segítségére.

A tanuló személyiségének, képességeinek sokoldalú kibontakoztatása sok területen zajlik, színterei a tanítási órák, a szakkörök, játékok, sport, kirándulások, nyári osztály- és sporttáborok, más közös tevékenységek. A nevelés nem csupán normák és szabályok közvetítése, hanem személyes példamutatás és jól irányított egyéni, illetve kollektív cselekvések szervezése is.

A személyiségformálásban alapvető feladataink:

- a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
- a helyes önértékelés kialakítása,
- az értékek felismerésére, megbecsülésére és a mellettük való kiállásra tanítás,
- a józan, megfontolt ítélőképesség kialakítása,
- a nyitottság, befogadóképesség kialakítása,
- önzetlenségre nevelés
- a szelídség, az alázat, a türelem, az alaposság, a mértékletesség tanítása,
- a bűnbánat és a megbocsátás segítése,

- a belső csend, elmélyülés iránti igény megformálása,
- az Istenhez és embertársainkhoz való hűség kialakítása,
- a tiszteletteljes, szép beszéd tanítása,
- a felelősség kialakítása magunk, mások és a teremtett világ iránt.
- Aktivításra készítés tanulásban, hitéletben, közösségben

II.2.1. Családi életre nevelés

A hagyományos társadalmi struktúra felbomlásával a családok sok olyan problémával szembesülnek, amelyet egyedül nem tudnak megoldani. A hagyományos szülői szerepek nagyon megváltoztak. Sokkal kevesebb időt tudnak a szülők együtt tölteni a gyermekikkel. Ennek következtében sok, korábban a családban lejárolt szocializációs folyamat tanítása az iskolára jut. Ennek képezi részét a családi életre nevelés. Iskolánk sajátossága, hogy diákjaink 60 %-a nagycsaládban él, ezért ezt a mintát hozzák magukkal.

A családi életre nevelés során a következőket erősítjük a gyerekekben:

- férfi és női önazonosság, nemi identitástudat,
- a másik nem elfogadása, az eltérő lelki működés és szerepek megismerése
- a családot összetartó kapcsolatok: szülők egymás iránti szeretete, tisztelete, hűség, közös ünnepek, játék stb.
- konfliktusok kezelése a családban,
- felelős szexualitás,
- kamaszkori párkapcsolatok természetének megértése, felelősségteljes kezelése

A családi életre nevelés legfőképpen a hittanórákon és az osztályfőnöki órák keretében zajlik, de egyes részeivel az egészségtan és a biológia órákon is találkozhatnak a diákok. Ezen kívül különböző nem tanórai keretben külső előadókat is meg lehet hívni.

II.2.2. Pályaorientáció

A diákok az utolsó évfolyamon komoly döntés előtt állnak, pályát kell választaniuk. Ebben a folyamatban két fontos tényező segíti a döntést: a helyes önismeret és a választható lehetőségek ismerete.

A helyes önismeret kialakításában döntő szerepe van a szülőknek és a tanároknak. Segíteni kell a diákokat, hogy felismerjék képességeiket, irányultságukat, és ezeket összhangba hozzák a realitással, a munkaerőpiac várható alakulásával.

A rendszeres, precíz, kitartó tanulás egyúttal a munkavállalói szerepre is felkészít. A tanulás mellett azonban diákjaink lehetőséget kapnak arra, hogy más területen is kipróbálhassák magukat. Ennek rengeteg módja, lehetősége van az iskolánkban (teaház működtetése, iskolai programok szervezésében aktív részvétel, diákszínpad, a Pingvin újság szerkesztése, házi sportversenyek lebonyolítása, részvétel tehetséggondozó foglalkozásokon).

Elengedhetetlen, hogy a diákok minél több szakmát, hivatást megismerjenek. Ebben segíthet egy-egy szaktanár, aki a tantárgyához kötődő szakmákról tud mesélni, segítheti az osztályfőnök (különböző szakmák jeles képviselőinek meghívása). E mellett a 10-12. évfolyam számára minden évben megrendezett továbbtanulási nap is segít a pályaválasztásban, vagy a meghozott döntés helyességének megvizsgálásában.

II.2.3. Tanulás tanítása

A tanulást, mint minden emberi tevékenységet, tanulni kell. Egyes gyerekeknek ez jobban megy, mások nagyobb erőfeszítésre kényszerülnek. A tanulás tanulásának két területe van: egyrészt bizonyos lelki területeket kell fejleszteni, másrészt konkrét technikákat el kell sajátítani.

A sikeres tanuláshoz elengedhetetlen a megfelelő motiváció, érdeklődés, a kitartás, koncentráció, monotónia tűrés fejlesztése. Ezt kiskortól kezdődően folyamatos neveléssel lehet fejleszteni. A tanulási technikák elsajátítása életkortól függ. Más technikára van szüksége egy algimnazistának, és másra egy érettségi előtt álló fiatalnak. A szaktanárok és az osztályfőnök feladata, hogy az órai munka különböző szervezési formái, módszertani lehetőségei kihasználásával minél több lehetőséget mutassanak be és tanítsanak meg a diákoknak. A tanárnak nemcsak bemutatnia kell a változatos szervezési technikákat, módszereket, hanem a különböző típusú tananyagoknál, leckéknél ezek hasznára fel is kell hívni a figyelmet, illetve nehezebb részeknél fontos, hogy külön tanulástechnikai tanácsokat is adjon. Ugyanígy a házi feladatok és a számonkérés különböző fajtái is segítik a diákokban a számukra megfelelő tanulási technika kialakítását. Problémás esetekben az osztályfőnök osztályfőnöki órán az egész közösségnek, egyéni beszélgetésben az egyes diákoknak adhat további segítséget.

Összefoglalva: a személyiség fejlesztésének összetett feladata nevelőmunkánk mindennapjainak része. Kiemelt jelentőségű ebben a tanórák mellett a színes iskolai élet, a programok változatossága, melyek a szentimrés diák szabadidejének egy részét tartalmasan töltik ki. Hasonlóan nagy jelentőségűek a nyári táborok, ezért évente több tucat tábort szerveznek tanáraink. A tábori körülmények, az egymásrautaltság, a segítségnyújtás, az esti beszélgetések erős kötődést eredményeznek a társakhoz és az iskolához egyaránt. Kialakítják, illetve növelik a tolerancia-készséget, elismertetik a szabályok betartásának szükségességét, így pozitívan hatnak vissza az iskolai életben való viselkedésre is. Nagy

szerepük van a tanár-diák kapcsolat alakításában, egymás alaposabb megismerésében és elfogadásában is. A szülőkkel és az iskolapszichológussal való együttműködés segíthet abban, hogy szükség esetén egyéni fejlesztési terv alapján történjen a diák további útjának meghatározása.

II.3. A teljes körű egészségfejlesztés

II.3.1. A teljes körű egészségfejlesztés célja

A teljeskörű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészség a testi, lelki és szociális harmónia állapota. Fontos, hogy a fiatalság felismerje, hogy egészsége érték, amelyet egyénnek és közösségnek egyaránt óvnia, ápolnia kell. Ez csak akkor működhet, ha sikerül kialakítani a diákokban az önmagukért és másokért érzett felelősség tudatát, amelynek kifejeződése az egészségtudatos életvezetés. Legfontosabb a megelőzés és az egészségmegőrző szokások kialakításának segítése: a helyes táplálkozás- és mozgáskultúra, a testápolási szokások megismertetése, az egészségkárosító tényezők lehetőleg teljes kiiktatása. A tanulóknak tisztában kell lenniük azzal, hogy az alkoholizálás, dohányzás, kábítószer-fogyasztás, szexuális szabadosság, helytelen gyógyszerfogyasztás és vegyszerkezelés súlyosan rontja saját életkilátásaikat, és rendkívüli módon terhelik a közösséget, társadalmat.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek beépülnek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe. Ezek közé tartozik önmagunk, egészségi állapotunk ismerete, a mozgás fontossága.

II.3.2. Az iskola-egészségügyi szolgálat

Az intézményben rendszeres és folyamatos iskola-egészségügyi ellátást biztosítunk intézményünk valamennyi tanulója számára. Az iskola-egészségügyi szolgálat évente ellenőrzi a tanulók egészségi állapotát, évente statisztikai adatokat szolgáltat, beszámolót készít. Segíti a krónikus beteg tanulók iskolai integrációját, életvitelét, pályaválasztását, s gondozási feladatokat is ellát.

Segíti az egészséges életmód kialakítását, a helytelen életvitel korrekcióját (pl. gyógytestnevelés).

Az iskolai étkezést - menza, büfé - rendszeresen ellenőrzi az egészséges táplálkozás előírásainak megfelelően.

II.3.3. Az egészségvédelem tanórai lehetőségei

I. Osztályfőnöki órák keretében

1. Védőnői előadások

- az 5. évfolyamon: egészséges életmód (személyi higiénia; táplálkozás, mozgáskultúra); balesetvédelem (közlekedési-, háztartási balesetek)
- a 6–7. évfolyamon: a serdülőkor testi-lelki változásai; barátság szerelem
- a 8–9. évfolyamon: káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, drog, energitalok, kávé)
- a 10. évfolyamon: szerelem, fiú–lány barátság;
- a 11. évfolyamon: emlőszűrés, hereönvizsgálat, daganatos betegségek;
- a 12. évfolyamon: szerelem, szexualitás, nemi úton terjedő betegségek megelőzése, természetes születésszabályozás

2. Orvos meghívása – előadás

3. Segítő meghívása – drogprevenció (8–12. évfolyam)

4. Videofilm közös megtekintése és megbeszélése

5. Rendőr meghívása –drogprevenció

II. Testnevelés órák keretében

1. Úszásoktatás

2. Házi bajnokságok szervezése (pl. kézilabda, labdarúgás: piciszter és fociszter)

3. Diákolimpiára, KIDS-versenyre történő felkészülés és azon való részvétel

4. Délutáni, tanításon kívüli lehetőségek:

- Diáksportkörök (atlétika, futball, röplabda, kézilabda, kosárlabda stb.)
- Könnyített testnevelés és gyógytestnevelés órák
- Iskolai sportnapok

III. Biológia órák keretében

1. Az emberi szervezet felépítése és működése

2. Káros szenvedélyek és hatásai

3. Az egészséges életmód alapelvei

IV. Kémia órák keretében

1. Legális és illegális drogok és hatásai

2. Háztartási anyagok, vegyszerek ismerete; az emberi szervezetre gyakorolt hatásuk

V. Természetismeret órák keretében

1. Egészséges táplálkozás,
2. Alapvető higiéniai szabályok,
3. Testápolás, kozmetikumok,
4. Szexuális felvilágosítás,
5. Elsősegélynyújtás,
6. Házi patika,
7. Betegápolás

VI. Informatika órák keretében

1. Az egészséges számítógépes munkakörnyezet kialakítása. A hosszan tartó számítógépes tevékenység egészségügyi hatásai.
2. A túlzott IKT eszközhasználat veszélyei, személyiségkárosító hatása.

Az egyes tantárgyakban az egészségneveléshez kapcsolódó pontos témaköröket a helyi tanterv tartalmazza. A teljes körű egészségfejlesztés az iskola minden pedagógusának feladata.

II.3.4. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon (osztályfőnöki, biológia, életvitel, testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. Ezt a feladatot a szaktanárok és az ifjúsági védőnő látják el.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- veszélyhelyzetek felismerése, felkészítés a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére,
- életkornak megfelelő ismeretek közvetítése,
- elsősegélynyújtás gyakorlati alkalmazása,
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése,
- a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőinek megismertetése.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- tanórán: biológia, testnevelés, osztályfőnöki,
- tanórán kívül: szakkörön, tanórán kívüli foglalkozáson, kirándulás keretében,
- önálló ismeretszerzéssel: házi feladat, gyűjtőmunka.

Módszerei, eszközei:

- előadás,
- projekt,
- gyakorlat,
- kutatómunka,

- IKT eszközök használata.

Az ifjúsági-védőnő az osztályfőnöki órák keretében az alábbi felosztás szerint tart a diákoknak elsősegélynyújtással kapcsolatos felkészítést:

1. óra : Ismerkedés a témával

- Az elsősegély törvényi háttere
- Az elsősegélynyújtás alapelvei
- Mentőhívás
- Beteg állapotának felmérése
- Fektetések – stabil oldalfekvés

2. óra : A légzés zavarai

- Légzőrendszer, gázcsere
- Légzés vizsgálata
- Kóros légzéstípusok
- Légúti akadály elhárítása - Heimlich –féle műfogás
- Ájulás

3. óra : Eszméletlenség, halál

- Eszméletlenség felismerése
- Halál jelei - klinikai
- biológiai
- BLS-basic life support – az eszköz nélküli újraélesztés

4. óra : A vérkeringés zavarai

- Vérkeringés vizsgálata – pulzus
- Sokk, ájulás, szívroham
- Vérzés, vérzéscsillapítás
- Véradás

5.óra : Törések, baleseti sérülések

- Sebzések, rándulások,
- Törések
- Koponya-, arc-, gerincsérülés
- Kötözések, kötszerek

6. óra : Égés, vízi balesetek, görcsök

- Égés ellátása
- Áramütés
- Vízből mentés
- Görcsrohamok

7. óra : Toxikológia

- Gáz, marószerek, alkohol
- Vegyszer, gomba
- Hánytatás, gyomormosás

8.óra : Sérülések

- Lágyrész sérülések
- Idegen test okozta sérülések
- Szemsérülések

9. óra : Házi balesetek, kisebb betegségek otthoni ellátása

- Lázcsillapítás
- Napszúrás
- Allergia
- Vércukor zavarai
- Krupp, asztma

10. óra: Gyakorlás

Az egyes témák alapját „Hornyák István : Elsősegélynyújtás mindenkinek” című könyve adja.

Az Országos Vérellátó Központtal együttműködve gimnáziumunkban rendszeresen szervezünk véréradást 18. életévüket betöltött végzős diákjaink és iskolai dolgozóink részére.

II.4. A közösségfejlesztés

A közösség olyan együttműködésre szerveződött emberi csoport, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, mert a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók. Az igazi tanulói és más emberi közösség a legegységesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője, amely messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait.

II.4.1. A közösségfejlesztés célja, szinterei, időszakai

A közösségfejlesztés hozzájárul diákjaink egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási és továbbtanulási esélyének növeléséhez. Diákjainknak azonban nem magukra hagyott egyéniségként, hanem a közösség aktív és alkotó részeiként kell kiteljesedniük gimnáziumi éveik alatt.

A közösségi nevelés szinterei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés időszakai:

- tanítási órák,
- tanítási órán kívüli egyéb iskolai foglalkozások (pl. kirándulások, sportfoglalkozások)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (mint: teaház, farsang),
- szabadidős tevékenység.

Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt munkamegosztása, amely az egymásra épülés teljes rendszerét jelenti. Az iskolai szabadidős tevékenység jó teret biztosít a közösségfejlesztő munkának.

Ha a diákok kötődnek közösségükhöz, közvetett módon is erősödik bennük a nevelés és oktatás hatása. Személyiségük fejlődéséhez elengedhetetlen a közösséghez tartozás, a közösség általi nevelés.

Jelképeink, ünnepeink, hagyományaink közösségformáló, -megtartó funkciójuk folytán a következő évfolyamok hatékonyabb működésében is fontos szerepet játszanak.

II.4.2. A közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

- A közösségek megszervezése, irányítása,
- tevékenységeinek koordinálása,
- egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása,
- az önismerés képességének fejlesztése.

A különböző évfolyamok közötti harmonikus kapcsolat kialakítása a pedagógiai program fontos része. Ebben vállalnak szerepet a 16-18 éves diákok közül évente mintegy negyvenen, ötvenen. A gólyatábor teljes szervezése, a teaház üzemeltetése, a bálók, a farsang megszervezése és az erdei iskolában kísérés, mentorálás tartozik feladataik közé. E programoknak kettős pedagógiai jelentősége van. Egyrészt a nagyobbak megtanulják az együttműködés során elfogadni, elismerni a kisebbeket. Tapasztalhatják, hogy a kisebbek is képesek kiemelkedő teljesítményekre. Megismerik a korosztályok és az évfo-

lyamok egymást, megtanulják egymást tisztelni és egymásra odafigyelni, kialakulnak barátságok is. Másrészt a kisebbek azt látják, hogy bízhatnak a nagyobbakban, sokat tanulhatnak tőlük. A szervező nagyobb diákok viselkedésükkel, magatartásukkal példaként állhatnak a kisebbek előtt, így fontos, hogy ők milyen értékeket képviselnek.

A programok másik jelentősége az osztályközösségek erősítésében van. A szervezés folyamata, a program lebonyolítása, élménye összehozza a gyerekeket. E programokon a diákok jobban megismerhetik osztálytársukat, esetleg más oldaláról is, hiszen nem tanulási helyzetben láthatják egymást.

II.4.3. Közösségek

A család

A család a legalapvetőbb közösség, melybe a tanuló beilleszkedik. A család meghatározza, formálja a gyermek fejlődését, értékrendjét, másokhoz való viszonyát. Alapvető normákat alakít ki, amelyek az iskolába kerülve tovább fejlődnek. A személyiség kialakítása során kiemelt szerepet kap az iskola és az osztályközösség.

Az iskolai közösség

A tanulók együttélésének és együttműködésének legtágabb keretét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökökre, a pedagógusokra.

Az iskola életében a közösség tevékenységrendszere kulcsfontosságú szerepet tölt be. Az iskola begyakoroltatja a közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartásformákat, biztosítja az alapvető nevelési célok elérését, a katolikus értékrend, az együttélés szabályainak elsajátítását.

Az iskolai közösségalkotást szolgálja iskolazászlónk, iskolajelvényünk, továbbá az ünnepi alkalmakkor viselt egyenruha, amely szintén összetartozásunkat szimbolizálják.

Az osztályközösség

Hangsúlyt fektetünk arra, hogy osztályaink – lehetőleg az osztályfőnök koncepciója mentén – törekedjenek saját „arculat” kialakítására, ami elsősorban karitatív-szociális munkában, környezetvédelemben és lelkeséggel kapcsolatos, tudományos, kulturális vagy sportprogramokban jelenik meg.

Ezzel kapcsolatos az „osztály-védőszentek” választása és az osztály-névadó rendezvények gyakorlata. A védőszent-választás olyan keresztény példakép felmutatására irányul, akinek életpéldája, esetleg áldozata igazolta a keresztény erények gyakorlatának és gyakorlásának nagyszerűségét. Olyan tudatos törekvésről van szó, amely a jelenkor viszonyai közepette is az „örök értékek” mindenkorra szóló üzenete. Az osztályfőnökök éves munkatervükben elsősorban ennek az összefüggésnek szellemében alakítják ki és fogalmazzák meg a közös tevékenységek programját.

Az osztályközösség feladata:

- a keresztény magatartás erősítése,
- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása,
- az egyéni értékek felismerése,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,
- a másik ember elfogadása, a tolerancia,

- társaik segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése.

A közösség irányításában, alakításában meghatározó a szerepe az osztályfőnöknek. Különösen fontos feladata van a problémák felismerésében és azok megoldásában. Meghatározó a tevékenysége abban, hogy a családot hogyan tudja bevonni, befolyásolni a tanuló és az osztályközösség támogatásába. Kiemelten fontos, hogy az iskola és a család azonos alapelvek mentén neveljen.

Az osztályfőnök alapvető feladata, hogy felismerje a tanuló gondjait, érzékelje az esetleges problémás eseteket, és találja meg a megoldáshoz vezető utat vagy azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában a segítségére lehetnek.

II.4.4. A tanórán kívüli közösségfejlesztés színterei

A tanórai foglalkozásokon számtalan lehetőségünk nyílik a közösség fejlesztésére. A tanulóközösségek, a közösségi élet kialakulása, a tanulóknak a közösségbe beilleszkedése azonban nem valósítható meg kizárólagosan a tanórai foglalkozások keretében. Szükséges olyan együttlétek kialakítása, amely mentes a tanórák kötöttségétől.

Ilyen közösségfejlesztésre alkalmas lehetőségek iskolánkban:

- hitéleti programok,
- délutáni csoportfoglalkozások,
- tehetségfejlesztő, felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, énekkar,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- környezeti nevelés, erdei iskola, kirándulások,
- múzeumi foglalkozások, színházlátogatás,
- művészeti csoportok,
- sportfoglalkozások, házi bajnokságok, kulturális és sportrendezvények,
- diáknapok,
- ünnepélyek, megemlékezések, hagyományápolás,
- iskolagyűlések, hulladékgyűjtés, tanulói ügyelet, iskolarádió, iskolaújság,
- könyvtári foglalkozás,
- egyéb rendezvények.

II.4.5. Szent Erzsébet Szeretetszolgálat

Többéves múlta visszatekintő nemes hagyományunk a kilencedik évfolyam diákjait érintő karitatív szolgálat. A köznevelési törvény által kötelezővé tett tevékenység így gimnáziumunkban komoly alapokon nyugszik. A közösségi szolgálat keretében az iskola olyan partnerekkel köt megállapodást, akik szervezeten és felkészülten várják diákjainkat. Ezen kívül a gimnázium maga is felkínál olyan tevékenységi területeket, szolgálati lehetőségeket, amelyekkel a tanuló életkorának megfelelő szinten bekapcsolódhat a programba. Szorgalmazzuk, hogy a közösségi szolgálat zömében elesett (idősebb, szegény sorsú, fogyatékkal élő, segítségre szoruló) embertársaink megsegítésére irányuljon, és csak másodsorban természetvédelmi vagy egyéb közösségi tevékenységekre. Kívánatos, hogy a diák rendszeresen vegyen részt az elvállalt tevékenységben.

A gimnázium a közösségi szolgálat 50 órás kötelezettségére a partnerintézetekben folytatott segítőtevékenység mellett részben az iskolában folytatott szolgálattal (pl. diákmentorálás, programszervezés és lebonyolítás) is lehetőséget biztosít.

II.4.6. Az önkormányzás képességének kialakítása

A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

Diákkamara

A diákközösségek részt vesznek iskolai programok megszervezésében, lebonyolításában (vetélkedők, gólyatábor, erdei iskola, házibajnokságok, kulturális és sportprogramok, papírgyűjtés, iskolaújság, ünnepélyek, rendezvények, hitéleti programok, dévai karácsonyi ajándékgyűjtés, teaház, farsangi rendezvény, Szent Imre Bál)

II.4.7. Alkalmazottak közösségei

- alkalmazotti közösség,
- nevelőtestület,
- szakmai munkaközösségek,
- feladatorientált teamek

Az állandó és az alkalmi közösségek építésének alapja elkötelezettségünk a katolikus életszemlélet iránt. Tagjai vallásukat gyakorló emberek. A legnagyobb, leghatékonyabb közösségépítő erő egymás és a gyermekek szeretete és tisztelete.

Felnőtt közösségeink építése azért is különösen fontos, mert elsősorban példával nevelünk.

Színterei:

- lelki programok,
- tanári lelki gyakorlatok,
- kirándulások,
- szakmai összejövetelek,
- napi kapcsolat.

II.4.8. Szülői szervezetek

- osztály szintű szülői munkaközösségek,
- iskolai szintű szülői közösségek.

A szülői közösség fejlesztésének szinterei:

- a szülői értekezletek,
- a fogadóórák,
- a szülői választmányi ülések,
- az iskolai rendezvények (Jótékonyági est, szülői hittan stb.).

II.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

II.5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

„A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.” (Kat. Isk. 78.)

A pedagógiai program II.1. fejezetében részletesen szoltunk már azokról az alapelvekről, jellemzőkről, melyeket fontosnak tartunk a Szent Imre Gimnáziumban tanító-nevelő pedagógusok küldetésével kapcsolatban. Itt most csak néhány kiegészítést fűzünk azokhoz a gondolatokhoz.

A ciszterci pedagógus nem öntörvényű és önhatalmú nevelő, hanem lélektől áthatott, egymásra figyelő nevelőtestület tagja, munkatársa. Ezért nevelésünk – ciszterci – kulcsa: a tanárok, és különösen az osztályfőnökök közösségteremtő ereje.

Mindannyian következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében.

Fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába.

Törekszünk arra, hogy kudarcűrő, sikerre vágyó, s ennek érdekében tenni akaró, életvidám diák és

tanár eszménye érvényesüljön munkánkban.

Személyi ügyekben a szeretetről és a diszkrécióról soha nem szabad megfeledkeznünk!

A pedagógusok feladatai:

- a kötelező óraszámú tanítás, nevelés és a tanulókkal való egyéb, szakértelmet igénylő, közvetlen foglalkozás
- a leghatékonyabb, legeredményesebb módszerek kiválasztása a nevelő-oktató munka elősegítésére
- a gyengébb képességű tanulók felzárkóztatása, a tehetséges gyerekek kiemelt fejlesztése
- önképzéssel, szakmai folyóiratokkal, szakkönyvekkel, továbbképzéssel a megfelelő szakmai fejlődés biztosítása
- részvétel a nevelőtestület munkájában (tantestületi értekezleten, lelki napokon, iskolai továbbképzéseken, fogadóórákon való részvétel kötelező)
- bekapcsolódás a szakmai munkaközösség munkájába
- rendszeres kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, szülőkkel
- az éves tanmenetek elkészítése és az igazgatónak való bemutatása
- az elektronikus napló naprakész vezetése
- a tanulók feleleteinek értékelése, a dolgozatok kijavítása az írást követő két héten belül, az érdemjegyek közzétevése a tanulókkal, ezek bejegyzése az e-naplóba; heti egy óras tárgyból félévente legalább kettő, heti másfél óránál három, két vagy több óras tantárgyból legalább négy jegye legyen a tanulóknak
- a vállalt tisztségek, túlórák, helyettesítések, szakköri foglalkozások ellátása a vállalás lejártáig
- az iskolán kívüli programok, osztálykirándulások, táborok, túrák lebonyolítása.
-

II.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Minden osztály élén osztályfőnök áll, akit az igazgató bíz meg. Munkáját a nevelési igazgatóhelyettes és (a lelki nevelés terén) a spirituális vezető segítségével végzi. Személyes felelőssége, hogy a vezetése alatt álló osztály megismerje az iskola értékrendjét. Az osztályfőnök megbízatása négy évre szól. Ez alól a nyolc évfolyamos gimnáziumi osztályokban az iskola vezetése kivételt tehet.

A kezdő osztályfőnök teendőit az őt mentoráló Angelus könnyíti meg.

Feladata elsősorban az osztály közösségi életének szervezése, a tanulók személyiségének az iskolai értékrendnek megfelelő fejlesztése az osztályban tanító tanárokkal összhangban. Törekszik a tanulók családi és szociális körülményeinek megismerésére, a gyermekkel szükség szerint egyénileg, differenciáltan is foglalkozik. Megtervezi és tudatosan alakítja az osztály közösségi programjait, de az

évek során törekszik a diákok önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének fejlesztésére. A szaktanárokkal együttműködve orientálja a tanulók fakultációs választását, a tehetséggondozás irányait, a továbbtanulást. A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók érdekében együttműködik az ifjúságvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális, illetve tanulmányi segítség nyújtásáról. Az iskolában érvényes tanterv szerint az osztályfőnöki órát felhasználja a pedagógiai és nevelési kérdések megvitatására; képviseli osztálya érdekeit a nevelőtestület és az iskolavezetés előtt.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztállyal való törődést (szünetekben, lelki gyakorlatokon, osztálymiséken való részvételével). Gondoskodik osztályában a hivalkodó öltözködés, viselkedés elkerüléséről, amelyet személyes példájával is megerősít.

Az osztályfőnök operatív feladatai:

- beiratkozáskor a beírási napló, a tanulói törzslap elkészítése és a DINA adminisztrációs szoftver rovatainak kitöltése
- az osztályba járó tanulókkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése (anyakönyv, e-napló és a továbbtanulással kapcsolatos teendők)
- a nyilvántartott adatokban bekövetkezett változások rögzítése és jelentése az iskolatitkárnak (az osztályfőnök tudomására jutást követő egy héten belül)
- a tanulók mulasztott óráinak heti igazolása és összegzése
- tanítványai tanulmányi eredményeinek figyelemmel kísérése, az elektronikus napló és az ellenőrző könyv beírásainak ellenőrzése
- osztálya nevelési és osztályozó értekezleteinek vezetése, és ezeken az osztály közösségi és tanulmányi helyzetének értékelése
- gondot fordít arra, hogy a tanulók tanulmányi elfoglaltsága arányos legyen és tanítványai teherbírásukkal összhangban vállaljanak részt a tanórán kívüli szabadon választható elfoglaltságokból
- engedélyt adhat a szaktanárral történt egyeztetés után egy-egy tanuló egy-két tanórai távollmaradására
- koordinálja és segíti az osztályában tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat
- minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát
- szükség esetén tanácskozást hív össze az osztályban tanító pedagógusok számára
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére
- az első osztályfőnöki óráin megismerteti tanítványaival a házirendet, az iskola történetét és hagyományait
- rendszeresen tájékoztatja osztályát és a szülőket az iskolai feladatokról, programokról

- osztályprogramok, kirándulások és kulturális programok szervezése, amelyekről az iskola vezetését és az osztályban tanító szaktanárokat időben értesíti
- évente legalább két szülői értekezletet tart, szoros kapcsolatot tart fenn az osztály szülői közösségével
- részvétel az osztályfőnökök munkaközösségének munkájában
- az osztály diákönkormányzat képviselői megválasztásának levezetése és kapcsolattartás a diákönkormányzattal
- gondoskodik az osztály kötelező orvosi vizsgálaton való részvételéről
- nevelő-oktató munkájához tanmenetet készít.

Az osztályfőnököt órakedvezmény és pótlék illeti meg.

II.6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Minden gyermeknek meg kell kapni a lehetőséget és segítséget, hogy képességeinek megfelelően teljesítsen. Nem képessége alatt, hiszen felelős a talentumaiért, de nem is képessége fölött, mert attól neurotikus, szorongó lesz. A pedagógus magatartásán, tapintatán múlik, megtanulja-e a jobb képességű gyermek, hogy gyengébb társát is meghallgassa, segítsen neki, a gyengébb képességű fiatal pedig érezze, hogy elfogadják és szeretik. Vagyis minden diák megtapasztalja, hogy nem a teljesítményéért fontos ő Istennek és a társainak, nevelőinek, hanem saját magáért.

Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása az alapító okirat szerint nem tartozik gimnáziumunk alapfeladatai közé. Ennek ellenére, ha a szülő vállalni tudja a gyermek fejlesztésével kapcsolatos szakfeladatok biztosítását, a tanuló részére a vizsgaszabályzatban meghatározott vizsgákon – különösen a felvételi és az érettségi vizsgán – hosszabb felkészülési időt biztosítunk. Az írásbeli vizsgákon lehetővé tesszük számukra az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatát. Szükség esetén az írásbeli vizsga szóbeli vizsgával vagy a szóbeli vizsga írásbeli vizsgával történő helyettesítését engedélyezzük.

Tanítványaink döntő többsége a jól szocializált társadalmi rétegek gyermekeiből származik, így kevés esetben találkozunk beilleszkedési és magatartási nehézségeket felmutató diákokkal. Ugyanakkor látjuk azt, hogy az elmúlt években ezeknek a diákoknak a számaránya a mi iskolánkban is jelentős módon emelkedik, e változás a társadalomban végbemenő kedvezőtlen folyamatok egyenes következménye.

Minden pedagógusnak tisztában kell lennie azzal, hogy a beilleszkedési és magatartási nehézségek megjelenése biztos jele annak, hogy tanítványunk valamiféle szociális problémával, családi bizonytalansággal, életviteli nehézséggel küzd, és ezek az események nyomják rá bélyegüket

mindennapi viselkedésükre. A magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő diákok nem tudatosan akarnak nehézségeket okozni maguknak, szüleiknek és tanáraiknak, hanem családi és szociális körülményeik, ebből gyakorta következő szülői elhanyagolásuk vezet azokhoz a személyiségükben bekövetkező változásokhoz, amelyek a jelenségeket előidézik.

Ezért a beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy a gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítéletmentes pedagógusi személyiségére szükség van. Az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő diák/okról az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, az elvárások és a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása. Ezekben az esetekben a pedagógiai munkánkat segítő iskolapszichológus és iskolai védőnő szakmai segítségét is igénybe vesszük, valamint az ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását.

A tanulási kudarcokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció.

Pedagógusaink igyekeznek megismerni a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink személyiségét, családját, keresik a problémák okait. A felzárkóztatás feltétele a korrekt, feltáró munka. Tanórán belül a tanárok gyakori ismétlések beiktatásával segítik a felzárkózást és a tananyag alaposabb elsajátítását. Differenciált foglalkozást biztosítanak ezen diákjaik számára. Segítik a tanulási készségek és az önálló tanulás szokásainak kialakításában a tanulási technikák (szövegértés, olvasástechnika), megismerésében, alkalmazásában az érintett diákokat.

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő tanulók körének és a kiszolgáltatottság mértékének felismerése és megállapítása elsősorban az osztályfőnökök és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tanár feladata.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök segítségével kerül sor a tanév elején a tanulók szociális körülményeinek iskolai felmérésére. A felmérés alapján gondozásra szoruló diákjainkkal és szüleikkel az ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott kolléga a megjelölt fogadóóráin foglalkozik. Szükség esetén felhívja a figyelmet a lakóhely szerinti önkormányzat szociális-segítő lehetőségeinek igénybe vételére.

Törekszünk intézményi eszközeinkkel segíteni az ilyen családból érkező tanulóinkat. Ennek keretében az iskolai étkeztetés rendjében – a törvényi előírásokkal összhangban – érvényesítjük a szociális szempontok szerinti hozzájárulást /kedvezményesség, ingyenesség/. Alkalmi segílyt nyújtunk (osztálykirándulás, nagyobb kiadás esetén) iskolai, alapítványi támogatás formájában.

Működő és támogatott gyakorlat iskolánkban az osztály-karitász tevékenység, ami elsősorban az arra valóban rászorultak körében többnyire eseti kisegítést jelent (pl. tanulmányi kirándulás költségének kiváltása, vagy különböző részvételi- és belépődíjak átvállalása)

A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok az átlagnál nagyobb, a saját szintjüknek megfelelő terhelést kapjanak. Ezt szolgálja a differenciált órai munka, a különböző szakkörök, az iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, a szorgalmi és pluszfeladatok kiadása, illetve a szaktanárral folytatott rendszeres beszélgetés.

A köznevelési törvény a nyolc évfolyamos gimnáziumokkal kapcsolatban hangsúlyozza a tehetséggondozás fontosságát, azt kötelező tevékenységnek írja elő. Ennek megfelelően kiemelten támogatjuk a szakkörök, versenyfelkészítő foglalkozások, önképző körök munkáját, de a lemaradó diákok számára korrepetálásokat is indítunk.

A fentiekből fakadóan iskolánk tagja a Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége iskolai tehetségpontok hálózatának. A szervezettől kapott szakmai segítséget is beépítjük tehetséggondozó munkánkba.

II.7. A tehetséggondozás lehetőségei az iskolai könyvtárban

A tehetséggondozásnak (a tudásszerzésnek, a képességek fejlesztésének) fontos színtere lehet az iskolai könyvtár, a hagyományos tantermi oktatás értékes, sőt különleges kiegészítője. A tehetséggondozás az iskola egészét átszövő, tantárgyközi feladat, nem egyetlen szaktanár vagy munkaközösség feladata csupán, az egész tantestület összefogását, együttműködését igényli.

Az iskolai könyvtár jelenléte egy oktatási intézményben olyan - a könyvtár eszközeit felhasználó - *pedagógiai tevékenység*, amely számos területen és módon képes támogatni az iskolai oktató-nevelő munkát. Az információval való bánni tudás mára minden korábbinál fontosabbá vált, a számítógépes írástudás alapkövetelmény. Éppen ezért elengedhetetlenül szükség van ma az iskolákban a könyvtáros által megteremthető pedagógiai jelenlétre, általános értékvédelemre, a diákok könyvtárhasználati kultúrájának fejlesztésére, valamint az önművelés önálló ismeretszerzés igényének és szokásának kibontakoztatására.

Támogató jelenlétével az iskolai könyvtár sokféle módon segítheti a tehetségigérek fejlődését és a velük foglalkozó pedagógusok munkáját (pl. könyvtárhasználati órák tartása, a szellemi munka technikájának tanítása könyvtári órákon, az iskolai kutatómunka támogatása, diákokadémiai pályázatok írásos értékelése, házi- és országos versenyekre való felkészítés, szakórák tartása könyvtári környezetben, stb.)

A jól működő iskolai könyvtárnak óriási szerepe van a fiatalok olvasáskultúrájának fejlesztésében, az írott betű megszerettetésében, az információs esélyegyenlőség valamint az egész életen át tartó tanulás igényének kialakításában.

II.8. A tanulók részvételi jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatban

Az iskolánkba járó diákok demokratikusan választott képviseleti szervezete a Diákkamara. Ebbe minden osztály két főt delegál. Munkájukat a megválasztott diákelnök és az összekötő, diákkamarát segítő tanár koordinálja.

Minden tanulónak véleménynyilvánító, javaslattevő és szavazati joga van, választhat az osztályképviseletek megalakulásakor. Diákképviselőnek akkor választható, ha a Házirendben foglaltakat maradéktalanul betartja, osztályfőnöki figyelmeztetőnél magasabb fokozata nincs. Ez esetben a már odaítélt tisztséget felül kell vizsgálni, a nevelőtestület véleménye alapján a diákképviselőt fel lehet függeszteni.

A Diákkamara a saját SZMSZ-ében meghatározott munkarend szerint dolgozik.

Feladatai közé tartozik többek között, hogy

- éljen a törvény biztosította véleményezési jogával az iskolai dokumentumokkal kapcsolatban,
- a diákok érdekeit képviselje és közvetítse az iskolavezetésnek,
- döntsön az éves programban számukra meghatározott iskolai programok szervezéséről, a működéséhez biztosított pénzeszközök felhasználásáról.

A képviselet dönt minden tanév egy tanítás nélküli munkanapjának programjáról. Ennek a programnak a megszervezésében és lebonyolításában hatékonyan részt kell vállalnia.

A Diákkamara javaslatairól, ötleteiről beszámol az iskola vezetésének. Bármilyen ügyben mindkét fél a koordináló tanáron keresztül kezdeményezheti a személyes megbeszélést. Az iskola vezetősége évente legalább kétszer találkozik a diákkamara vezetőivel.

A diákok az őket érintő kérdésekben személyesen és írásban fordulhatnak tanáraikhoz, osztályfőnökökhöz, illetve az iskolavezetéshez. Az iskolavezetés a kérdéses ügyet megvizsgálja, és arra érdemben válaszol.

II.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az iskola szereplői a tanulók és családjaik, az intézmény dolgozói, a fenntartó és annak az iskolával közvetlen kapcsolatban álló munkatársai. Az intézmény továbbá folyamatosan kapcsolatban áll olyan

szervezetekkel és egyénekkel, akik életét befolyásolják, munkájában részt vesznek. Általánosságban elmondható, hogy az együttműködés alapja egymás megismerésének igénye és a folyamatos kapcsolattartás, ami bizalmon és kölcsönösségen alapszik, és aminek elengedhetetlen feltétele az információk áramlása.

II.9.1. A diákok közösségét érintő együttműködési formák

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után.

A tanulókat az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, az osztályfőnökök és a diákkamarai elnök tájékoztatják.

Az emberi méltóság tiszteletben tartásával iskolánk bármely tanulója szabadon véleményt nyilváníthat minden kérdéssel, továbbá tájékoztatást kérhet személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tehet, továbbá kérdést intézhet az iskola vezetőihez, pedagógusaihoz, a diákképviselőhöz. Az észrevételekkel a megkeresetteknek foglalkozniuk kell, a felvetődött kérdésekre a jogszabályban meghatározott módon és határidőig érdemi választ kell adniuk.

A tanár, kiemelten az osztályfőnök kapcsolata a diákokkal élő kell, hogy legyen. A diákok problémáira minden esetben oda kell figyelniük, és tapintattal, emberséggel segítséget kell ajánlanunk a problémák megoldásában.

II.9.2. A szülők közösségét érintő együttműködés formái

A szülőkkel való kapcsolattartás a ciszterci nevelés sarokkövei közé tartozik. Legfontosabb a személyes beszélgetés, amelyre a pedagógusok mindig nyitottak. Szervezett formában ezt szolgálja az évi két szülői értekezlet és két fogadóóra, valamint a tanárok heti rendszerességgel felkínált egyéni fogadóórája.

Minden osztály szülői munkaközössége megválasztja vezetőit, akik az iskolai Szülői Közösséget alkotják. Ők segítik az intézmény és a szülők közötti kapcsolattartást, képviselik a szülők érdekeit az iskolavezetőség felé, gyakorolják a törvény által a szülői szervezetnek biztosított jogokat, illetve különböző rendezvényeket szerveznek (pl. szülői bál). A szülői munkaközösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. A szülői munkaközösség saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik. Az intézmény szülői szervezete a szülők javaslata alapján megválasztja a szülői szervezet elnökét.

Az iskola igazgatója évente többször ír szülői levelet, amelyet az osztályok levelezőlistáin keresztül

minden szülőhöz eljuttat. Ebben aktuális nevelési és pedagógiai kérdéseket tárgyal, igyekszik támogatni a szülőket ilyen gondjaik megoldásában. Mindennek többek között az a célja, hogy segítse a családokat, hogy megelőzhetőek legyenek az olyan helyzetek, amelyek később gyermekvédelmi problémát okozhatnak.

Az iskola honlapja naprakészen tartalmaz minden közérdekű információt, így a szülők ezen keresztül is tájékozódhatnak.

A tájékoztatás és tájékozódás fontos médiuma még az elektronikus napló.

II.9.3. A szülők, családok és a pedagógusok, nevelőtestület együttműködésére kialakított fórumok

Szülői értekezlet, melynek célja:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
- a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az országos és a helyi neveléspolitikai alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról, gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé; a szülők véleményének kikérése az iskola nevelő-oktató munkájáról; a problémák jelzése az igazgatónak, aki megkeresi a problémák optimális megoldását.

Fogadóóra

Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négyszemközt beszélhessen gyermeke tanárával.

A fogadóórákat évente két alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk. Ezen kívül minden pedagógusnak van órarendjébe iktatott ún. heti fogadóórája, melyen a szülő előzetes bejelentkezés alapján keresheti fel a tanárt.

A fogadóórák célja:

- a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.);
- problémák, cselekvési stratégia megbeszélése a gyermek érdekében.

Írásbeli tájékoztatás (ellenőrző, DINA, iskolai körlevelek)

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

Családlátogatás

Feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek

optimális fejlesztésének érdekében.

II.9.4. Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás formái

Partnerintézményekkel, iskolán kívüli szervezetekkel az iskola a pedagógiai munka érdekében veszi fel a kapcsolatot (pl. közösségi szolgálat, partneriskolák). Ezen kapcsolatok célját, az együttműködés formáját az együttműködési nyilatkozatok, szerződések tartalmazzák.

Az iskola az igényeknek megfelelő módon és gyakorisággal tart kapcsolatot partnereivel, amely történhet telefonon, e-mailben vagy hagyományos levelezésen keresztül. Az ügyben keletkezett iratokat az iskola iktatja, és a jogszabályban meghatározott módon és ideig megőrzi.

A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködését a kölcsönös tisztelet, egymás munkájának elismerése és segítése jellemezza. Az egyének és közösségek együttműködésének, viselkedésének egyéb elveit, formáit, szabályait részletesen e dokumentum egyéb fejezetei és az iskola egyéb dokumentumai tárgyalják.

II.10. Tanulmányok alatti vizsgák szabályai, szóbeli felvételi vizsga követelményei

II.10.1. A tanulmányok alatti vizsgák típusai

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A vizsgák részei: írásbeli, szóbeli és gyakorlati. Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként legfeljebb 60 perc. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján a jogszabályban előírt kedvezményekre jogosult. Az írásbeli dolgozatokat elbírálás után, illetve a szóbeli vizsga megkezdése előtt be kell mutatni a vizsgabizottság elnökének, a vizsgázót tájékoztatni kell az eredményről.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között pihenőidőt kell biztosítani.

A tanulmányok alatti szóbeli vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Iskolánkban a következő vizsgatípusok fordulnak elő:

- Osztályozóvizsga
- Különbözeti vizsga

- Javítóvizsga
- Pótlóvizsga
- Érettségi vizsga

II.10.2. Vizsgaidőszakok

Javítóvizsga letételére az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban van lehetőség. Az osztályozó-, különbözeti és pótló vizsgákra három vizsgaidőszakot jelölünk ki, amelyek időpontját a gimnázium éves munkaterve rögzíti. Ezen vizsgák a tanítási év során bármikor szervezhetők. A tantárgyakhoz kapcsolódó záróvizsgák időpontjait az adott munkaközösségek az éves munkatervben rögzítik. Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározottól eltérő időpontban tegyen vizsgát.

Érettségi vizsga a jogszabályban meghatározott időpontokban, tavaszi és őszi vizsgaidőszakban tehető.

II.10.3. Osztályozóvizsga

Igazgatói engedély alapján egy vagy több tantárgyból tehető iskolai vizsga. A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanuló osztályozóvizsgát tehet, ha

- az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból, és még nem rendelkezik osztályzattal
- a tanuló 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület engedélyezte az osztályozóvizsga letételét. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, és a nevelőtestület nem engedélyezi számára az osztályozóvizsgát, tanulmányait évfolyamisméltéssel folytathatja.
- a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető. Ebben az esetben a tanuló félévkor osztályozóvizsgát köteles tenni.
- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.

Intézményünkben írásbeli és szóbeli, gyakorlati osztályozóvizsgára van lehetőség. A munkaközösségek a helyi tanterv alapján dolgozzák ki az írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsga követelményeit, tételsorait és az értékelés rendjét. Meghatározzák a felkészülés és a vizsga során szükséges segédeszközöket.

Osztályozóvizsgára az erre rendszeresített formanyomtatványon kell jelentkezni az osztályfőnök és a szülő aláírásával hitelesítve az éves munkatervben megadott határidőig.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozóvizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

II.10.4. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát annak a diáknak kell tennie, aki valamely tantárgyat nem, vagy csak kevesebb óraszámban, évfolyamon tanult, mint az osztály, amelybe felvételt nyert, és erre az iskola vezetése a felvétel során kötelezte. A különbözeti vizsgáról a diák és szülei a felvételi értesítésben szereznek tudomást. A vizsga lebonyolítása megegyezik az osztályozóvizsgáéval, azzal együtt szervezhető.

Külföldi tanulmányok után/mellett a továbbhaladás feltételeként szintén különbözeti vizsgát kell tenni a tanulónak azokból a tantárgyakból, amit a külföldi tanulmányok alatt nem teljesített: elsősorban magyar nyelv és irodalomból, történelemből, illetve a beszámítást jelentő bizonyítvány alapján a hiányzó tantárgyakból. A vizsga tantárgyairól az igazgató dönt.

II.10.5. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, vagy az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

A vizsga lebonyolítása megegyezik az osztályozóvizsgáéval, azzal együtt is szervezhető.

II.10.6. Pótlóvizsga

Pótlóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótlóvizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

II.10.7. Érettségi vizsga

A gimnáziumunkba járó diákok a 12. évfolyam elvégzése után rendes érettségi vizsgát tehetnek, amelyet az iskola bonyolít le. A vizsga sikeres letételéről hivatalos érettségi bizonyítványt állítunk ki.

Az érettségi vizsga rendjét, fajtáit, követelményeit, így az érettségi témaköröket is, jelentkezési módját a mindenkor érvényes érettségi vizsgaszabályzat határozza meg.

Ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgát tett valamely vizsgatantárgyból, teljesítette a tantárgy tanulmányi követelményeit.

II.10.8. A szóbeli felvételi beszélgetés követelményei

Iskolánk a hozzánk jelentkező tanulók felvételi kérelméről a tanulmányi eredmények, valamint a

központi írásbeli vizsga és szóbeli vizsga alapján dönt. A felvételi eljárás rendjét a felvételi tájékoztatóban és az iskola honlapján is közzétesszük.

A szóbeli meghallgatás során elérhető pontszám (50 pont) a felvételi eljárás egészében megszerezhető összpontszám (200 pont) 25 %-a.

A szóbeli meghallgatás egy ismerkedő beszélgetés, amelynek alapja a jelentkező és családja által benyújtott motivációs levél. A beszélgetés során a jelentkezőt önmagáról, érdeklődési köréről, családjáról, hitéletéről, tanulmányairól, olvasmányairól kérdezzük. Olyan készségek meglétéről szeretnénk meggyőződni, mint a beszédkészség, mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, köszönés, megszólítás, kifejezőkészség.

A felvételiző tájékozottságáról, olvasottságáról, új információkra való nyitottságáról, szókincse terjedelméről szeretnénk képet kapni. Az ezekhez kapcsolódó helyzetgyakorlatok megfelelő fellépést, kreativitást és intelligenciát igényelnek.

II.11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

II.11.1. A felvétel szabályai

Az 5. és 9. évfolyamra történő jelentkezés feltételeit a minden évben kiadott felvételi tájékoztató tartalmazza. A hozzánk beérkezett felvételi kérelmekről a tanulmányi eredmények, a központi írásbeli vizsgák és a szóbeli vizsga eredményei alapján döntünk.

A gimnáziumba való jelentkezéshez az alábbi dokumentumokat kell benyújtani:

1. Tanulói jelentkezési lap
2. A tanuló általános iskolai eredményeit igazoló dokumentum:
 - 8 évfolyamos képzésre jelentkezők esetén: a 3. osztály év végi bizonyítványának és a 4. osztály félévi értesítőjének másolata, valamint a 4. osztályos tájékoztató füzet teljes másolata
 - 4 évfolyamos képzésre jelentkezők esetén: a 7. év végi és a 8. félévi értesítőjének másolata
3. Motivációs levél, amelyben a szülők bemutatják a családot és környezetét, a jelentkező diákot és hitéleti gyakorlatát, egyházközségi hovatartozását, érdeklődési körét és eredményeit (művészetek, ének-zene, tudományok, sport, hobbi stb.)
4. Keresztlevél

II.11.2. A felvételi eljárás tartalma és az értékelés szempontjai

Az általános iskolából hozott 4,00-es átlagnál gyengébb eredménnyel rendelkező tanulók nem kerülhetnek be a felvehetőkhöz körébe.

A felvételi eljárás során szerezhető 200 pont az alábbi részpontoszámokból adódik össze:

1. A jelentkezők általános iskolai tanulmányi eredményeinek beszámítása (50 pont)

- 8 évfolyamos képzésre jelentkezőknél az alábbi 3. év végi és 4. félévi tantárgyi eredményeket összegezzük:

Magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv. Amennyiben a tanuló csak negyedik osztályban kezdte el az idegen nyelv tanulását, a negyedik osztály félévi jegye duplázódik.

- 4 évfolyamos képzésre jelentkezőknél az alábbi 7. év végi és 8. félévi tantárgyi eredményeket összegezzük:

Matematika, történelem, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv és egy választható természettudományos tárgy (biológia, földrajz, kémia, fizika).

2. A központi írásbeli vizsga eredménye (100 pont)

Az írásbeli magyar nyelvi és matematikai feladatlapon eredményeit a következő módon értékeljük:

- 8 évfolyamos képzésre jelentkezők esetén egyenlő súllyal,
- 4 évfolyamos képzésre jelentkezők esetén
 - idegen nyelvi specializációt választóknál egyenlő súllyal
 - matematika specializációt választóknál a matematikát 60%-ban, a magyart pedig 40%-ban számítjuk a pontszámba.

3. Szóbeli meghallgatás (50 pont)

A szóbeli meghallgatás, ismerkedő beszélgetés több pillérré támaszkodik: egyik a jelentkező családja által benyújtott motivációs levél. A felvételiző erre vonatkozó kérdéseket kap. Ehhez kapcsolódik a hitéletet, intelligenciát, kifejezőkészséget, fellépést és kreativitást felmérő beszélgetés és játékos helyzetgyakorlatok.

II.11.3. Az átvétel szabályai

Iskolánkat sokan keresik meg, hogy már meglévő osztályokba szeretnék beíratni gyermekeiket. Számukra az átvétel szabályai a következők:

A szülő kérelmére, érvényes bizonyítvány benyújtásával az iskola igazgatója dönt a felvétel feltételeiről. Döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek véleményét. Felvétel az adott osztályban rendelkezésre álló szabad férőhely terhére történhet. Szükséges hozzá a korábbi tanulmányok sikeres teljesítése.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az

iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke még pótolható. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az érdeklődést egy beszélgetés követi a szülővel, a jelentkező diákkal és a választott osztály osztályfőnökével. A beszélgetés célja, hogy megállapíthassuk, képes-e bekapcsolódni a diák egy már meglévő osztály munkájába, illetve mely tárgyakból van szükség esetleg különbözeti vizsgára.

Ha az igazgató különbözeti vizsga letételéhez köti a felvételt, egyúttal azt is megszabja, hogy a beszámoltatás milyen formában történjen, szükség esetén türelmi időt hagy a jelentkezőnek. A vizsga várható időpontját és tartalmát a felvételi döntéssel együtt közöljük a tanulóval.

Nagy lemaradás esetén iskolai javaslatra az igazgató évfolyamismétléshez kötheti az átvételt.

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

III.1. A helyi tanterv óraszámjai

III.1.1. A választott kerettanterv megnevezése – nyolc évfolyamos képzés

Helyi tantervünket a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendeletben meghatározott kerettanterv alapján készítettük, figyelembe véve az iskola hagyományait, adottságait is. Az iskola helyi tantervében a tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a minisztérium által kiadott kerettantervben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A tantárgyakat a fenntartó által engedélyezett heti óraszámokban tanítjuk.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 5–12. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5-12. évfolyam, gimnázium								
Tantárgyak/évfolyamok	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4	4	4	4	4
I. idegen nyelvek	3	3	3	3	3	3	3	3
II. idegen nyelv					3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek			2	2	2	2	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1				
Etika							1	
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek / latin örökségünk*	2	2						
Természetismeret	2	2						
Biológia-egészségtan			2	1		2	2	2
Fizika			2	1	2	2	2	
Kémia			1	2	2	2		
Földrajz			1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1		
Dráma és tánc / hon- és népismeret*	1							
Dráma és tánc / mozgóképkultúra és médiaismeret*					1			
Művészetek**							2	2
Informatika		1	1	1	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31	35	36	35	35

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

** 11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (éneke-zene, vizuális kultúra, dráma és tánc, mozgókép-kultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a művészetek órakerete.

III.1.2. A választott kerettanterv feletti óraszámok – nyolc évfolyamos képzés

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a kerettantervekhez – 5-12. évfolyam, gimnázium								
Tantárgyak/évfolyamok	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4	4	4	4	4+1sz
I. Idegen nyelvek	3+1sz	3+1sz	3	3	3+1sz	3	3	3
II. Idegen nyelv			2sz	2sz	3	3+1sz	3+1sz	3
Matematika	4+1sz	3+1sz	3	3	3	3	3	3+1sz
(Erkölcstan) / katolikus hit- és erkölcsstan	1+1ek	1+1ek	1+1ek	1+1ek	1sz+1ek	2sz	1e+1ek	1sz+1ek
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek*			2	2	2	2	3	3+1é
(Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek) / latin örökségünk	2	2						
Természetismeret	2	2						
Fizika			2	1+0.5sz	2+1sz	2	2	
Kémia			1+0.5sz	2	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1+0.5sz		2	2	2
Földrajz			1+0.5sz	2	2	2		
Éneke-zene	1	1	1	1	1	1		
Dráma és tánc / (hon- és népismeret)	1				1sz			
(Dráma és tánc) / mozgókép-kultúra és médiaismeret					1			
Vizuális kultúra	1+1é	1	1	1	1	1		
Művészetek** (dráma és tánc, vizuális kultúra)							1dr/1v	1v
Művészetek** (dráma és tánc, éneke-zene)								1
Informatika		1	1	1	1	1	1sz	1sz
Gépirás		1sz						
Technika, életvitel és gyakorlat		1	1					
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1+1sz	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0	0	0	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31	35	36	35	35

sz=szabad órakeret terhére

ek=egyházi iskolákra vonatkozó keretből (110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet)

e=etika

é=életvitel

dr=dráma

v=vizuális kultúra

11-12. évfolyamon a fennmaradó 4 szabadon tervezhető óra terhére a tanulók emelt szintű foglalkozások munkájába kapcsolódnak be (110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet).

III.1.3. A választott kerettanterv megnevezése – négy évfolyamos képzés

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 9–12. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Etika			1	
Biológia-egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc / mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1	1		
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (énekkultúra, vizuális kultúra, dráma és tánc, mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a művészetek órakerete.

III.1.4. A választott kerettanterv feletti óraszámok – négy évfolyamos képzés

Idegen nyelvi specializáció

Óraterv a kerettantervekhez – 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4+1sz
I. idegen nyelv	3+1sz	3+2sz	3+1sz	3+1sz
II. idegen nyelv	3+1sz	3+1sz	3+1sz	3
Matematika	3+1sz	3	3	3+1sz
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3+1é
(Etika) / katolikus hit- és erkölcsstan	2ek	2ek	1e+1sz	2ek
Biológia-egészségtan		2	2	2
Fizika	2+1sz	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc / mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek** (dráma és tánc, vizuális kultúra, mozgóképkult. és méd.)			1dr/1v	1m
Művészetek** (dráma és tánc, énekkultúra)				1
Informatika	1	1	1sz	1sz
Életvitel és gyakorlat				
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1+1sz	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	2	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

sz=szabad órakeret terhére

ek=egyházi iskolákra vonatkozó keretből (110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet)

e=etika

é=életvitel

dr=dráma

v=vizuális kultúra

m=mozgóképkultúra és médiaismeret

11-12. évfolyamon a fennmaradó 2 illetve 4 szabadon tervezhető óra terhére a tanulók emelt szintű foglalkozások munkájába kapcsolódnak be (110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet).

III.1.5. A választott kerettanterv feletti óraszámok – négy évfolyamos képzés

Matematika specializáció

Óraterv a kerettantervekhez – 9-12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4+1sz
I. idegen nyelv	3+1sz	3	3	3
II. idegen nyelv	3	3+1sz	3	3
Matematika	3+2sz	3+2sz	3+2sz	3+2sz
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3+1é
(Étika) / katolikus hit- és erkölcsstan	2ek	2ek	1e+1sz	2ek
Biológia-egészségtan		2	2	2
Fizika	2+1sz	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc / (mozgóképkultúra és médiaismeret)*	1			
Művészetek** (dráma és tánc, vizuális kultúra, mozgóképkép)			1dr/1v	1m
Művészetek** (dráma és tánc, ének-zene)				1
Informatika	1	1	1sz	1sz
Életvitel és gyakorlat				
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1+1sz	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	2	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

sz=szabad órakeret terhére

ek=egyházi iskolákra vonatkozó keretből (110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet)

e=etika

é=életvitel

dr=dráma

v=vizuális kultúra

m=mozgóképkultúra és médiaismeret

11-12. évfolyamon a fennmaradó 2 illetve 4 szabadon tervezhető óra terhére a tanulók emelt szintű foglalkozások munkájába kapcsolódnak be (110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet).

III.1.6. A választott kerettanterv típusa

A kerettantervi alternatívát kínáló tantárgyak tantervei közül a négy és nyolc évfolyamos képzésen egyaránt az alábbiakat választjuk:

Tantárgy	A választott kerettanterv megnevezése
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia–egészségtan	A változat
Ének-zene	A változat

A fel nem sorolt tantárgyakból egyetlen kerettanterv létezik (OFI), ezért ezeket külön nem tüntetjük fel táblázatunkban. Emelt óraszámú képzést intézményünkben nem szervezünk.

III.1.7. A helyi tanterv bevezetésének ütemezése

Helyi tantervünket a nyolc évfolyamos képzés 5. és a négy évfolyamos képzés 9. évfolyamán a 2013/14. tanévben vezetjük be, felmenő rendszerben.

A 2013/14-es tanévtől a nyolc évfolyamos gimnáziumi képzés 6. évfolyamától és a négy évfolyamos gimnáziumi képzés 10. évfolyamától felfelé a 2004-ben elfogadott és legutoljára 2011-ben módosított pedagógiai program helyi tanterve és tantárgyi hálójára érvényes.

III.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvkiválasztásban döntő, hogy jól használható, minőségileg kifogástalan, megbízható és szép

tankönyvet adjunk a gyerekek kezébe.

A tankönyv és taneszköz kiválasztásánál a következő tartalmi és formai jellemzők alapján történik a válogatás:

Tartalmi szempontból figyelembe vesszük, hogy megfelel-e a NAT követelményeinek, illetve milyen a könyv szerkezeti felépítése, tematikus bontása, a szóanyag, szókincs, nyelvi megformálás helyessége, szöveg- és ábraanyaga, feladatmegfogalmazása, alkalmas-e több kulcskompetencia fejlesztésére is, segíti-e a tanulót az önálló tanulásban, fejleszti-e az önértékelését, kellő lehetőséget ad-e a differenciált fejlesztésre, segíti-e a pedagógus felkészülését, megfelelő számú feladatot tartalmaz-e.

A kiválasztásnál fontos szempont a tankönyv kivitele, fűzése, használhatósága, tartóssága.

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során használatos tankönyveket, taneszközöket a szakmai munkaközösségek javaslata alapján az intézmény vezetője hagyja jóvá.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. testnevelés, technika, rajz).

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév elején tájékoztatjuk. Ezek beszerzése a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- feleljen meg az iskola helyi tantervének,
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak,
- használatukban az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak indokolt esetben vezetjük be,
- a szülők anyagi helyzete.

Intézményünkben elvárás, hogy minden szaktanár tudja használni az audiovizuális és egyéb IKT eszközöket, és azokat eredményesen alkalmazza a nevelési-oktatói folyamatban.

Sokfajta taneszközre szükség van a tanítás-tanulás folyamatában ahhoz, hogy a nevelés-oktatás minőségét, nagyobb hatékonyságát biztosítsuk. Ezen eszközök csak akkor segítik a tanítást, ha kiválasztásuk tudatos pedagógiai munkával, módszertanilag megalapozott, célszerű kihasználással párosul.

A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására. A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. A normatív támogatásra

jogosult diákok számára a könyveket kölcsönzéssel biztosítjuk. Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

III.3. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

III.3.1. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az al gimnáziumban folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozását szolgálja a helyi viszonyok között.

Megalapozzuk a tanulási területeknél meghatározott kulcskompetenciákat, fejlesztjük az együttműködési készséget.

Mélyítjük, gazdagítjuk a drámapedagógia eszköztárával az értelmi és érzelmi intelligenciát.

Törekszünk az egészséges életvitel kialakítására.

Fejlesztjük az önismeret kialakítását, az önértékelés képességét, az együttműködés fontosságának tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

III.3.2. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A hetedik-nyolcadik évfolyamon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Törekszünk az egészséges életvitel kialakítására.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori sajátosságok figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés induktív és deduktív útjának bemutatása.

III.3.3. A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat.

Fejlesztjük a kreativitást; ügyelünk az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára; a tanulók egészséges terhelésére, a személyre szóló, fejlesztő értékelésre.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával megalapozzuk az önálló tanulást és önművelést.

A drámapedagógia eszköztárával mélyítjük, gazdagítjuk az érzelmi intelligenciát.

Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség formálódása érdekében.

A középfokú nevelés-oktatás szakaszának funkciója a korábbi képzési szakaszban kibontakozott képességek továbbfejlesztése, a készségek és a tudástartalmak elmélyítése és megszilárdítása. E szakaszban már megjelennek a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák, továbbá a pályaválasztáshoz kapcsolódó készségek, ismeretek.

Feladatunk a fiatalok felkészítése a felnőtt társadalomba való beilleszkedésre az ehhez szükséges műveltségtartalom biztosításával, továbbá a pályaaorientáció, illetve felkészítés a felsőfokú tanulmányok megkezdésére vagy a munkába állásra.

Az általános műveltséget megalapozó szakaszban az oktatás és nevelés tartalmi egységét a Nemzeti Alaptanterv és az érettségi vizsga követelményei biztosítják. A Nemzeti alaptanterv határozza meg iskolánk ötödik-tizenkettedik évfolyamán folyó oktató-nevelő munka követelményeit.

A vizsgakövetelmények megállapítása, kihirdetése, az értékelési módszer meghatározása az állam feladata, a követelményrendszert a helyi tanterv alapján helyi vizsgakövetelményekkel nem bővítjük. A középszintű érettségi vizsga témakörei a helyi tantervben a szaktárgyaknál találhatóak.

Koncepciónk szerint a nyolc és a négy évfolyamos oktatás tematikája a felsőbb évfolyamokon egymáshoz közelít, hiszen az érettségire vonatkozó közös követelmények, valamint a választható foglalkozások szervezésének gyakorlati kérdései ezt indokoltá teszik.

Gimnáziumunkban az 52/2012 (XII.21.) a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló EMMI rendelet előírásai alapján a 11-12. évfolyamon minden tanulónk számára kötelező emelt szintű érettségire felkészítő szabadon választható foglalkozás felvétele.

III.4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

Diákjaink számára pedagógiai programunk heti öt testnevelési órát tartalmaz (a 2012/2013-as tanévben a 9. évfolyamon, a továbbiakban felmenő rendszerben vezetjük be), amelyből heti három órát az órarendbe iktatva osztálykeretben szervezünk. A 4. és 5. testnevelési órát diákjaink számára az alábbi kötelezően választható lehetőségekkel biztosítjuk:

- a diáksportkörben sportoló tanulók számára a választott szakosztályban heti 2-2 órás kötelező sportkörü foglalkozáson való részvétellel
- a tanulók által választott sportágban biztosított heti 2-2 óra foglalkozáson történő részvétellel, a választható sportágakat az intézmény igazgatója a tanév indítását megelőzően április 15-ig nyilvánosságra hozza
- a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával
- a kötelező testnevelési órákon felül szervezett heti 2-2 órás gyógytestnevelési foglalkozáson történő részvétellel azon tanulóink számára, akik – az iskolaegészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint – a rendes testnevelési órákon is részt vehetnek

Gimnáziumunk az Emericus Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium Közhasznú Sportegyesületén keresztül is támogatja a mindennapos testnevelés fent említett szervezési formáit.

A testnevelési órákon túli sportfoglalkozásokat az iskola az Emericus Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium Közhasznú Sportegyesületével – együttműködési megállapodásuk alapján – közösen végzi.

III.5. A könnyített és a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített vagy gyógytestnevelési órára történő beosztásának rendje

Diákjaink számára biztosítjuk a könnyített- és gyógytestnevelést.

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelési vagy gyógytestnevelési órára osztjuk be. A könnyített testnevelést a többi tanulóval együtt, azonos csoportban szervezzük.

Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelési órán is részt vehet, akkor számára is biztosítjuk a mindennapos testnevelésben való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelési és a testnevelési órákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára az iskolaorvos, a szakorvos tesz javaslatot.

Fel kell menteni a tanulót a testnevelési órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelési órán való részvételét sem.

III.6. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára a törvényben meghatározott heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

Iskolánk programjában jelentős szerepe van az emelt szintű érettségi előkészítőknak (fakultáció), szakköröknek, tanórán kívüli foglalkozásoknak, a felzárkóztatásnak és tehetséggondozásnak. Ezeket az iskola a tanév elején szervezi meg, és az egész tanév során működteti. A választott fakultáció, szakkör vagy sportkör a jelentkezés után, a foglalkozás elindítását követően a diákoknak tanév végéig kötelező a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően. Amennyiben egy szabadon választható foglalkozást több tanár is tart, a diák megválaszthatja, hogy melyikre kíván járni. Választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik, és tudomásul veszik, hogy a foglalkozást az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Gimnáziumunk képzési rendszerében lehetőséget biztosítunk hetedik évfolyamon a helyi tantervben megadott nyelvekből második idegen nyelv választására. A jelentkezés – az igazgató által április 15-ig közzétett lista alapján – május 20-ig az osztályfőnöknél történik.

III.6.1. Emelt szintű érettségire felkészítő foglalkozások

Iskolánk a következő tárgyakból vállalja a diákok emelt szintű érettségire való felkészítését:

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Történelem
- Angol
- Német
- Olasz

- Latin
- Fizika
- Kémia
- Biológia
- Földrajz
- Informatika
- Rajz- és vizuális kultúra / művészettörténet

Az emelt szintű érettségire az emelt szintű érettségi előkészítő foglalkozás készít fel, amelyet a diákok 11-12. évfolyamon szabadon választanak. Az előkészítő anyaga az emelt szintű érettségi követelményrendszeréhez igazodik.

III.6.2. A középszintű érettségi témakörei

A középszintű érettségi vizsga témaköreit a 40/2002. (V. 24.) OM rendeletnek megfelelően az egyes tantárgyak helyi tantervei tartalmazzák.

A tanuló abból a tantárgyból tehet érettségi vizsgát, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja (100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet: Az érettségi vizsga szabályzatáról).

III.6.3. Tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli foglalkozások megszervezése jelentős mértékben függ a tanulók és a szülők igényétől.

A napközis, illetve tanulószobai foglalkozásokat intézményünk oly módon szervezi meg a szülők igényei alapján, hogy eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. Napközis, illetve tanulószobai foglalkozások megszervezése 5-8. évfolyamon történik, napközis tanár alkalmazásával. A napközis tanár a napközis foglalkozások programja és éves munkaterve alapján végzi munkáját. Ezeken a foglalkozásokon lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak az aktív mozgásra és az elmélyült tanulásra. A napközis tanár ellenőrzi a tanulók házi feladatát, és esetenként egyéni segítséget nyújt.

Intézményünk a feltételek megteremtésével törekszik arra, hogy tanulóink kulturáltan és tartalmasan töltsék el a tanórán kívüli idejüket. A cél elérése érdekében iskolánkban az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat szervezzük:

- lelki programok
- szakkörök
- tehetséggondozás
- felzárkóztatás, korrepetálás
- tanulószoba
- gyógytestnevelés
- énekkar, zenekar
- diákszínpad
- iskolai sportkör, tömegsport
- öntevékeny diákkörök
- tanfolyamok
- versenyekre előkészítő foglalkozások, versenyek
- tanulmányi kirándulások, erdei iskola
- Diákkamara programjai
- könyvtár
- napközi
- közösségi szolgálat
- eseti foglalkozások
- diákcsere kapcsolatok
- túrakör, nyári tábor

III.7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározása, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

III.7.1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Iskolánk nevelő-oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állítottunk fel a diákok számára. Az ezeknek való megfelelés alapelveit foglaljuk össze az alábbiakban.

A követelményrendszer három nagyobb részre osztható:

- Tantárgyi követelmények – ezt a NAT alapján és az érettségi vizsga követelményei alapján a helyi tanterv határozza meg. A tantárgyi megmérettetésnek fontos részét képezik az írásbeli és szóbeli számonkérések, tantárgyi versenyek, pályázatok.

- Magatartási követelmények – ez az alapvető keresztény értékekre, erkölcsre épül.
- Szorgalmi követelmények – ez a diákok tanulásához, munkához való viszonyát tükrözi.

A követelményrendszer megtartatása szempontjából alapvetően fontos a fegyelem és a fegyelmezés, a jutalmazás és a büntetés kérdése, ezek alapelveinek kidolgozása, amelynek során az alábbiakat kell figyelembe venni:

- Csak az iskola pedagógiai programjában elfogadott tananyagot lehet megkövetelni.
- A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat.
- Figyelembe kell venni a tanuló képességeit.
- Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy elhanyagolva a másik tantárgy rovására.
- A követelmények célja nem az elriasztás, hanem az igényesség kialakítása.
- A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak, egyértelműek és teljesíthetőek. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet és a kiszámíthatóságot.

Az ellenőrzés – értékelés – osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.

Az objektív, igazságos értékelés-osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanuló önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés-osztályozás a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, a bizalomra kell hogy épüljön.

Az ellenőrzésnek ki kell terjedni az írásbeli házi feladatra is.

Bármely tantárgy ellenőrzési-értékelési rendszerében elengedhetetlen követelmény a folyamatosság. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még az alapvetően feladatmegoldásra épülő tárgyakban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés.

Az egyes munkaközösségek helyi tanterveikben meghatározzák a tanév során a számonkérés formáit, tartalmát, értékelését.

A szóbeli és írásbeli számonkérések csak a tanóra – szervezett vizsga – keretében történhetnek.

A félévi és év végi minősítés-osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.

A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza – teljes jogkörrel és felelősséggel.

Az értékelés-osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik. Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A szorgalmi időben kapott osztályzatokat a pedagógus bejegyzzi az elektronikus naplóba. A szülő a bejegyzéseket belépési kódjával ellenőrizheti.

A tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Az osztályfőnök javaslatát a nevelőtestület többségi döntéssel véglegesíti.

III.7.2. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanítási órákon rendszeresen otthoni írásbeli, szóbeli feladatot (házi feladatot) határozzuk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek.

Az otthoni feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozzuk meg, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük.

Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk.

A hétvégi időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapiakon is szokásos mértéket.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráló képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidőigényt
- a hosszabb időráfordítást igénylő írásbeli házi feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat stb.) legalább egy héttel a megadott határidő előtt kijelöljük
- a tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot

- minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell.

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálisához közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.

A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

A munkaközösségek helyi tanterveikben meghatározzák az egyes tantárgyak otthoni feladatainak tantárgyspecifikus jellemzőit.

III.7.3. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítési formái

Az értékelés alapelvei:

- szakszerű, differenciált stratégiák alkalmazása,
- sokszínű, változatos, ösztönző módszerek bevezetése,
- a tanulói megerősítés biztosítása.

A magatartás megítélésének kritériumai

A példás (5) magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Az iskolai házirendet megtartja, és másokat is ösztönöz megtartására. Az iskolai követelményeket, az iskola értékrendjét tudatosan vállalja, személyiségétől elvárható mértékben kezdeményező, aktívan bekapcsolódik a közösség formálásába, készséges a közösségi feladatok vállalásában és megvalósításában, szívesen segít rászoruló osztálytársainak.

A jó (4) magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség életében és munkájában pozitívan részt vesz, de nem kezdeményez a tőle elvárható mértékben. A körülötte történő laza viselkedés ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyona, jó hírnevére.

A változó (3) magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel, megismétlődnek kifogásolható cselekedetei. A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt. Felelősségtudata, szimpátiája a jó és rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival

szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig tudja féken tartani. Hangneme kifogásolható.

A rossz (2) magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja meg. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül.

A szorgalom megítélésének kritériumai

Példás (5) a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mérten maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken.

Jó (4) a tanuló szorgalma, ha elért eredménye általában szorgalmas munkájának köszönhető.

Változó (3) a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Gyakran nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jár iskolába.

Hanyag (2) a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

A minősítés az egyéni képességek alapján, a körülmények mérlegelésével történik, fontos, hogy reálisan fejezze ki a tanulmányi tevékenységhez való viszonyt.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító tanárok közösségének.

Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Az adott osztályban több tárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

III.7.4. Jutalmazás és büntetés

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás, a kiemelkedő teljesítmény elismerése, megerősítése. A jutalmazás akkor hatékony, ha közvetlenül a kívánatos viselkedés után alkalmazzák. A jutalmazás akkor működik, ha a diák erősen vágyik a jutalomra, és az megtiszteltetés számára. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő, különösen kisgyermekkorban, ám szerepe később sem lebecsülendő. Éppen ezért jó időben és helyes mértékkel kell alkalmazni.

A kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, illetve tantestületi írásbeli dicsérettel jutalmazzuk.

Az iskola hírét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért tanulóink könyv- vagy más tárgyjutalomban részesülhetnek, amelyet ünnepélyes körülmények között adunk át.

Azok a végzős tanulók, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtottak tanulmányaik során és a közösségért végzett munkájukban, Szent Imre-díjban részesülhetnek. Javaslatot az osztályfőnök, a tantestület és a Diákkamara tagjai tehetnek. A Szent Imre-díjat tanévenként egy diáknak ítéli oda az iskolavezetőség.

A büntetés alkalmazásának akkor van értelme, ha szakszerű, ha célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása és a diák helyes irányba terelése.

A büntetésnek negatív hatása is lehet a gyermek fejlődésére, mégis a kisebbik rossz választásának elve alapján számos helyzetben élni kell vele. Egyes helyzetek nem oldhatóak meg büntetés nélkül, mivel sokszor csak így tudjuk felállítani a végső viselkedési korlátokat, illetve így tudjuk a felállított korlátokat tiszteletben tartatni.

A házirend ellen vétő diákok az alábbi módon büntethetők:

- **Szóban:** szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetés.
- **Írásban:** szaktanári, osztályfőnöki figyelmeztetés, osztályfőnöki intő, osztályfőnöki rovó, igazgatói figyelmeztetés, igazgatói intő, igazgatói rovó, nevelőtestületi határozat, fegyelmi határozat.

Szaktanári figyelmeztetés: meg nem engedett segédeszközök használatáért, óra alatti fegyelmezetlen viselkedésért, házi feladat többszöri el nem készítéséért, tanórai felszerelés hiányosságai miatt, hetesi kötelesség elmulasztásáért adható.

Két szaktanári figyelmeztetést osztályfőnöki fokozat követ.

Osztályfőnöki figyelmeztetés, intő, rovó: a házirendben meghatározott számú reggeli/órai késés esetén, amennyiben magatartásával veszélyezteti maga vagy mások testi épségét, tanárai utasítását nem tartja meg, vállalt feladatát nem teljesíti, durva szavakat használ, tanárával és az iskola dolgozóival szemben tiszteletlenül viselkedik, tanuló társai emberi méltóságát nem tartja tiszteletben, tiltott tevékenységet végez, továbbá a mellékletben meghatározott számú igazolatlan óráért, rongálásért adható.

Igazgatói figyelmeztetés, intő, rovó: osztályfőnöki fokozatok után elkövetett fegyelmi vétségért, tiltott tevékenységért, a 2. sz. mellékletben meghatározott számú igazolatlan óráért adható.

Nevelőtestületi határozat: tizenhárom/tizennégy igazolatlan óráért, az igazgatói fokozatok után elkövetett fegyelmi vétségért, tanuló társakkal szemben elkövetett súlyos vétségért, illetve tanárral szembeni súlyos tiszteletlenségért hozható.

Fegyelmi eljárás: tizenöt-nél több igazolatlan óráért, kötelességek vétkes és súlyos megszegéséért folytatható le.

Fegyelmi eljárás megindításáról – az indok megjelölésével – a tanulót és szülőjét írásban értesíteni kell a fegyelmi tárgyalás előtt legalább nyolc nappal. A fegyelmi tárgyalást a törvény előírásainak megfelelően kell lefolytatni.

A fegyelmi büntetés lehet:

- a/ megrovás;
- b/ szigorú megrovás;
- c/ meghatározott kedvezmények csökkentése
- d/ áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába.

A fegyelmi határozatról a tanulót és a szülőt írásban kell értesíteni, megjelölve a jogorvoslat módját és lehetőségét.

A fenti fokozatok súlyuknak megfelelően az év végi magatartás jegyben is tükröződnek. Az írásbeli fegyelmező intézkedést minden esetben az elektronikus naplóba és az ellenőrző könyvbe kell bejegyezni.

Általános elv szerint két szaktanári figyelmeztetés után osztályfőnöki figyelmeztetés következik.

Ha a tanuló kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi büntetés megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló életkorát, értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát, tettének hatását a közösségre, mérlegelni kell a mentő körülményeket. A büntetés célja mindig a felelősségvállalás és a további vétségek elkövetésétől való tartózkodás kialakítása.

III.8. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgy esetén, a tanév végén legalább elégséges (2) szinten – a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozóvizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette.

A magasabb évfolyamba lépés feltételeit az egyes tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozóértekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület jelzi az érintett pedagógusnak, hogy

adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A tanév végi elégtelen osztályzat legfeljebb három tantárgyból javítóvizsgán korrigálható. A javítóvizsga elégtelen eredménye évfolyamisméltást von maga után.

Háromnál több elégtelen osztályzat esetén az évfolyamot meg kell ismételni, amely alól a tantestület felmentést adhat, amennyiben azt a szülő kérvényezi, és a diák minden tantárgyból sikeres pótvizsgát tesz.

Ha a tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, és emiatt a teljesítménye év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanév végén nem osztályozható. Számára a tantestület osztályozóvizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozóvizsga vagy a vizsgaengedély meg nem adása évfolyamisméltást von maga után.

A magántanulói státuszt kérelmezni, a kérést indokolni kell. A magántanuló minden, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból vizsgát tesz, az iskola éves tervében meghatározott vizsgaidőszakokban. Az értékelés-minősítés és továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. A magántanuló felkészítéséről a szülő gondoskodik.

Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét nem teljesítette.

III.9. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A magas szintű és hatékony nevelő-oktató munka érdekében az alábbi tantárgyakat csoportbontásban tanítjuk:

- idegen nyelvek, matematika, informatika, fizika, technika és életvitel, dráma és tánc, latin örökségünk, kémia, testnevelés (7-12. évfolyamon nemek szerint).

A csoportbontás lehetőséget ad a tanulók motiválására, a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra is.

Tanév elején a tanárok korrepetálást és tehetséggondozó szakkört szerveznek. A szakkörökre a jelentkezés után a diákoknak kötelező járniuk. A korrepetálások, szakkörök indítására az igazgató ad engedélyt elegendő számú jelentkező esetén.

III.10. Jelentkezés a választható tantárgyakra

Az iskolában a pedagógiai programban foglaltak szerint folyik az oktatás. Tantárgyak választására a következő esetekben van módja a diákoknak:

Az első idegen nyelv oktatása 5. osztályban kezdődik. A tanulók a német vagy angol nyelvet tanító osztályba felvételizhetnek. Hetedik osztályban kezdődik a második idegen nyelv tanulása. A választást megalapozandó az osztályfőnök az előző tanév végén felméri az igényeket. Az iskola vezetése csak akkor szól bele a döntésbe, ha a nyelvi csoportok létszáma nagyon aránytalan. Ebben az esetben a szülők az osztályfőnök, a nyelvtanárok az iskolavezetés segítségével megállapodnak az arányos elosztásban.

A nyolc évfolyamos képzésben a tanulók a 6. évfolyamtól kezdve fakultatívan választhatják a latin nyelvet. Számukra a képzés a 11. évfolyam végén előrehozott közép- vagy emelt szintű érettségi megszerzésével zárulhat. Négy évfolyamos képzésünkben a latin nyelv szintén fakultatívan, mint harmadik idegen nyelv választható, és 12. évfolyam végén szintén közép- vagy emelt szintű érettségi megszerzésével zárulhat.

A gimnázium 9. osztályába belépő diákok a német és angol nyelvet tanulják első és második idegen nyelvként.

11-12. évfolyamon az iskola a pedagógiai programjának megfelelően emelt szintű érettségi előkészítő foglalkozásokat tart. Az iskola április 15-ig a fenntartóval való egyeztetés után hirdeti meg a következő tanév foglalkozásait. 10. és 11. osztályban május 20-ig írásban nyilatkoznak a diákok és kiskorú estén a szülők is, hogy mely tárgyakat választják. A választott tantárgy órái a diák számára kötelezőek.

III.11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A köznevelési törvény szerint *„az oktatásért felelős miniszter az országos mérési feladatok keretében gondoskodik a nevelési-oktatási intézményekben folyó pedagógiai tevékenység méréséről, értékeléséről, a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról.”* A fizikai méréssel kapcsolatos feladatokat, a teljesítmény értékelésének rendjét és elveit a miniszter rendeletben határozza meg.

A jogszabály értelmében az iskola a pedagógiai programjában meghatározott mérési időszakban és mérési módszer alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal, és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi.

A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító

pedagógusokkal közösen elemzi, és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A felmérés célja

A fizikai erőnlét nemcsak a testnevelési órákon fontos tényező, hanem az egészséges életmódra nevelés és az általános jólét szempontjából is elengedhetetlen feltétel. A pedagógus és a tanuló is pontos képet kap a felmért eredményekről és annak pozitív, illetve negatív változásairól. Segíti a tanulókat abban, hogy képességeiket, teljesítményüket megismerjék. Önismeretre nevel, és motiválja őket a jó kondíció megtartására és továbbfejlesztésére. Fontos az önmagához mért teljesítmény figyelembe vétele, a korábbi eredmény javításának értékelése.

A felmért eredmények információt nyújtanak a testnevelő tanárnak arról, hogy milyen területeket kell fejleszteni, súlypontosítani, milyen hiányosságokat kell leküzdeni a kondicionális-koordinációs képességek területén. A felmérési adatok összehasonlíthatók más iskolák eredményeivel.

A tanulók fizikai állapotának felmérése, fejlesztése nem kizárólag a testnevelő tanár felelőssége, hanem közös érdeke a gyerekeknek, szülőknek, iskolának, társadalomnak, hiszen csak egészséges ember képes alkotni és dolgozni.

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

Iskolánkban a HUNGAROFIT-teszt felmérését alkalmazzuk. A felméréseket az 5-12. évfolyamos tanulókkal évente végeztetjük el. A komplexitás érdekében a testnevelő tanár kiegészítő felméréseket is alkalmazhat.

A HUNGAROFIT-teszt részei:

- 2000 méteres futás – az aerob állóképesség mérésére;
- Helyből távolugrás – az alsó végtag dinamikus izomerejének mérésére;
- Hasonfekvésből törzsemelés-leengedés – a hátizom erő-állóképességének mérésére;
- Hanyattfekvésből felülés (térdérintéssel) – a csípőhajlító és a hasizmok erő-állóképességének mérésére;
- Fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás – a vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérésére.
-

III.12. Az iskola környezeti nevelési programja

A Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést:

„A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”

III.12.1. Környezeti nevelési programunk célkitűzései

- Rendszerszemléletre nevelés: tanulóinkat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és önmaguk keressék az arra adható válaszokat.
- Az alternatív problémamegoldó gondolkodás elsajátítása: tanulóinkban ki kell fejlesztenünk azt a képességet, hogy a problémákra válaszokat is keressenek. Az alternatívák értékelése, ellenőrzése után képesek legyenek a helyes megfelelő válasz kiválasztására.
- A globális összefüggések megértése: fontos dolognak tartjuk, hogy tanulóink ne csak az egyes környezeti problémákat ismerjék fel, hanem azok gazdasági, társadalmi okait is megértsék.
- A létminőséghez szükséges értékek megmutatása: környezetünk minősége, gazdagsága létminőségünk egyik alapvető meghatározója, ezért meg kell értetnünk a létminőséghez szükséges nem anyagi jellegű értékek szerepét az életünkben.
- A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakítása: vagyis közösen fedezzük fel, hogy mit is tehetünk egyéni életünkben.
- A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése: az embernek együtt kell működnie a természettel, és nem uralkodnia felette. Fel kell fedeztetnünk, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés.
-

III.12.2. A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

Tanórába integrált programok

A tanórákon az adott témákhoz hozzárendeljük a kapcsolódó környezetvédelmi kérdéseket. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket alkalmazva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló

ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk. Így lehetőség nyílik az élményszerű tanításra.

Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint csak így lehet okosan, átgondoltan és hatékonyan tenni a környezet megóvásáért.

Tanórán kívüli programok

A környezeti nevelés keretében a vizsgálódás, a tevékenység fókuszában kell állnia a valóságos, megtapasztalható környezetnek. A környezeti értékek megismerése, a problémák megértése, a tanulók és környezetük viszonyának, cselekvési, döntési lehetőségeinek tisztázása, valamint a szembesülés tetteik következményével olyan tanulási helyzetek megteremtését kívánja meg, amelyek a hagyományos, tantermi tanórák során nem biztosíthatók. Ezért a következő tanórán kívüli foglalkozásokat szervezzük tanulóinknak:

- A gyerekek olyan versenyeken indulnak, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti tudásukat (pl. Kitaibel Pál Biológiaverseny, kémiaversenyek, Herman Ottó Verseny).
- Faliújságot szerkesztünk, kiállítást rendezünk, vetélkedőt szervezünk jeles alkalmakra (pl. a Föld Napjára, a Madarak és Fák napjára, a Levegő napjára).
- A Természetbúvár Munkaközösség segítségével minél kiterjedtebb körben igyekszünk megszervezni a szelektív hulladékgyűjtést (papír, elem, műanyag, elektronikus hulladék stb.).
- Évente kétszer központi papírgyűjtési versenyt szervezünk az osztályoknak.
- Erdei iskolában a tanulók nemcsak a projektoktatás keretében, hanem a természetben tartott foglalkozások segítségével sajátítják el a legfontosabb ismereteket.
- Tanulmányi kirándulások
- Előadások szervezése a Szent Imre Napra, Továbbtanulási Napra.

III.12.3. Konkrét környezetnevelési célok

A környezeti neveléssel kapcsolatban az alábbi célokat tűzzük magunk elé:

- az egészségnevelési program fontosságának tudatosítása,
- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre (pl. az ember és környezete, kapcsolatok más szaktárgyakkal, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei),
- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti és az épített környezetre, illetve az emberre),
- multimédiás módszerek alkalmazása a szakórákon.

III.12.4. Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel új eszközöket kell beszerezni. Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD-könyvtárat. Gondoskodni kell arról, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális, illetve multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

III.13. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

III.13.1. Ifjúságvédelmi feladatok

Az ifjúságvédelem feladata, hogy a gyermeket körülvevő elsődleges környezet (család) és a másodlagos környezet (iskola) harmonikus működését, együttműködését támogassa; a konfliktusokat megelőzze, valamint a már kialakult problémák megoldását segítse.

Iskolánkban arra törekszünk, hogy egészséges, dönteni tudó keresztény embereket neveljünk.

Megkülönböztetetten fontos a lelkiismeretes, a tanulókra egyénenként is odafigyelő osztályfőnök tevékenysége. Az észlelt problémával, melyek túlmutatnak személyes kompetenciáján, az ifjúságvédelmi felelőshöz fordulhat, akinek feladatkörébe három problémakör tartozik:

- szociálisan rászoruló gyerekek,
- családi gondokkal küzdő gyerekek,
- részképesség- vagy pszichés zavarral küzdő gyerekek.

Ez a három terület sokszor összefügg egymással. Minden esetben megfelelő szűréssel, majd arra épülő mentális és szociális segítségnyújtással, felzárkóztatással lehet a komolyabb bajt megelőzni, a fejlesztést elkezdeni. A munka fő célja a prevenció, azaz a gondok olyan stádiumban való felismerése, amikor a baj még megelőzhető.

Az ifjúságvédelmi felelős folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

III.13.2. Szociális gondokkal küzdő gyermekek

A társadalmi elszegényedés következtében nálunk is emelkedik az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Monitoringrendszerünk jelzése alapján a felelős tanár eljár egyrészt az Alapítványnál támogatás megítéléséért, másrészt tájékoztatja a szülőket az igénybe vehető szociális juttatásokról.

III.13.3. Családi gondokkal küzdő gyermekek

A gyermeket traumák érhetik a családban az esetlegesen előforduló betegségek, halálesetek kapcsán. Ilyenkor segíteni kell a gyászt feldolgozni, szükség esetén anyagi segítséget nyújtani.

Nagyobb a gond és nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a család a gyermek számára nem nyújt biztonságos háttérrel, ahol a házasság krízisbe jut, a szülők elválnak, vagy ahol a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezt legtöbbször a tanuló rendhagyó magatartása jelzi, amelyet általában csak megkésve lehet felismerni. Az iskola nem veheti át a család nevelő szerepét, de az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval.

Megelőzési lehetőségek:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés: segítség a személyes problémák megoldásában,
- kapcsolattartás a családdal,
- segítség a hiányosságok pótlásában,
- korrepetálás (a nevelési, beilleszkedési zavarokkal küzdők külön segítése),
- művészeti oktatás,
- sport.

III.13.4. Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek

Tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek vizsgálatát a szülő és/vagy az iskola kezdeményezheti az illetékes intézménynél. Amennyiben a gyermekről a szakvélemény megállapítja, hogy sajátos nevelési igényű (SNI) vagy beilleszkedési, tanulási és magatartási problémával küzdő (BTM), akkor fejlődését külön figyelemmel kísérik.

Az iskola minden szakértői bizottság által megvizsgált gyermektől bekéri a szakvéleményt, hogy az a munkát segítse. Figyelemmel kíséri azok érvényességét, és a lejárát előtt időben figyelmezteti a szülőt a felülvizsgálat szükségességére.

Amennyiben a szakvélemény a diák felmentését javasolja valamely tantárgyban az értékelés alól, akkor az iskolavezetés az osztályfőnök és a fejlesztő pedagógus véleményének meghallgatása után

dönt a felmentésről, amely döntésről a szülőt is írásban értesíti. Hasonlóan járnak el, ha egy diák az érettségi valamely része alól kap mentességet.